

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ, ὑπὸ Ἀλκαίου.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ ΚΑΙ ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΙΣ, ὑπὸ Ν. Μαν-
τζαβίνου.
ΔΕΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ.
ΔΩΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ.
ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ : Ἀφρικανικαὶ περιηγήσεις.
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ.
Ἡ ἐπάνοδος, ὑπὸ Γ. Α. Κωνσταντινίδου.
Σ' ΑΓΑΠΩ, μυθιστόρημα Ι. Μαρού.
ΝΥΜΦΗΣ ΕΚΛΟΓΗ, διήγημα τοῦ Ὁρμάν.
ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΑ, Διήγημα.
ΠΟΙΗΣΙΣ : Κωνσταντίνος καὶ Σοφία.
Ἄ λ λ η λ ο γ ρ α φ ῖ α.

ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ

Ἡ προσεχὴς ἀφιξίς τοῦ νέου ἔτους. — Ἐορτολόγιον καὶ ἀγιολόγιον. — Ἐταιρῖαι πρὸς ὑποστήριξιν τῶν . . . καφενειῶν. — Ἡ ἑφημερὶς τῆς ρεκλαμᾶς.

Μετ' ὀλίγον τὸ 1888 ἀπέρχεται.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰσερχόμεθα εἰς νέον ἔτος.

Εἰς πόσας σκέψεις δύνανται ἓνα ἕκαστον νὰ ἐμβαλλώσιν αἱ τελευταῖαι ἡμέραι παντὸς ἔτους, σκέψεις ἱκαναὶ νὰ συνδουλώσῃσιν ἐκείνους οἷτινες εἶδον ἀπὸ πολλοῦ παρελθούσαν τὴν πρώτην τῶν νεότητα. Καὶ δικαίως, διότι ρίπτοντες τῶρα οὗτοι ἐν βλέμμα εἰς τὰ ὀπίσω, βλέπουσιν ἐν τῷ συνόλω τοῦ τὸ παρελθὸν αὐτῶν, καὶ ἐξετάζουσι μίαν πρὸς μίαν τόσας καλὰς ἡμέρας αἰτίνας ἄλλοτε πραγματικῶς ὑπῆρξαν ἀλλ' αἰτίνας δὲν θὰ ὑπαρξῶσι πλέον δι' αὐτοὺς, τόσας στιγμὰς ὅσας ἄλλοτε διὰ τῶν ἰδίων τῶν ὀμμάτων εἶδον, ἀλλ' ὅσας δὲν θὰ ἐπανιδῶσιν οὔτε ἐπαναβλέπουσι πλέον εἰμὴ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μνήμης τῶν. Ἡ μόνη δὲ ταξίς δι' ἣν δικαίως δύνανται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὑποδέχεται μετὰ χαρᾶς τὸ νέον ἔτος εἶνε ἡ ταξίς τῶν παιδίων, διότι δι' αὐτὰ δένυπαρχει ἀκόμη παρελθόν. Τὸ ἀληθές ἐν τούτοις εἶνε ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως ὑποδεχόμεθα μετ' εὐχρηστικῆς πᾶν νέον ἔτος, καὶ τοῦτο διότι ἕκαστος, ἔχων πανταεὶ λόγον τινα ἵνα δυσχερευθῆται πρὸς τὴν παρούσαν του καταστασιν, ἐλπίζει νὰ ἴδῃ αὐτὴν βελτιωμένην κατὰ τὸ ἐλευσόμενον ἔτος καὶ πληρουμένους τοὺς πόθους του.

Ὁ μὴν Αὐγούστου διακρίνεται διὰ τὴν ἐπὶ τοῦ στερεώματος βροχῆν τῶν διατείντων ἀστέρων, ἢ Σεπτέμ-

βριος διὰ τὴν σωρείαν τῶν ἐνοικιαστηρίων καὶ ὁ τρέχων μὴν Δεκέμβριος, διὰ τὴν πληθώραν τῶν ἐορτῶν καὶ τῶν ἀγίων του. Οἱ κώδιονες τῶν ἐκκλησιῶν εὐρίσκονται καθ' ἕκαστην σχεδὸν εἰς κίνησιν, καὶ ἐπὶ τῷ ἤχῳ αὐτῶν εἰς ἕκαστος ἐξετάζει μετ' ἀπορίας τὸν γείτονα ἢ τὸν Καζαμίχιν του, ἵνα πληροφορηθῆ περὶ τῆς ἐορτῆς τῆς αὔριον.

Πλὴν δὲ τῶν ἐορτῶν, καὶ οἱ ἅγιοι εὐρίσκονται κατ' αὐτὰς ἐν πλεονασμῷ. Ἴδου ὅτι οἱ σήμερον ἐορτάζοντες μάρτυρας Σεβαστιανὸς καὶ Ζωὴ συνοδεύονται ὑπὸ πλέον ἢ δεκαπέντε ἄλλων μαρτύρων, ὡς τοῦ Τραχυκλίτου καὶ λοιπῶν. Χθὲς παλιν ἡ προχθὲς, μνήμην τῶν Ἁγίων τριῶν παιδίων, συνεώρταζον μετ' αὐτῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἅγιοι· εἰς δ' εἰς αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Πατερμουθῖος, ὅστις, ὡς ἀναγράφουσι τὰ συναξάρια, ριφθεὶς μετὰ τοῦ ἁγίου Κόπρι εἰς ἐσχαρὰν πεπυρωμένην κατόπιν δὲ καὶ εἰς καμινὸν ἀνημμένην, ὑπὸ τοῦ παραβάτου Ἰουλιανοῦ, ἐξῆλθε μετὰ τοῦ συντρόφου του εἰς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀκέραιος καὶ ἀβλαβής. Ἦτο δὲ καὶ ὁλοῦς ἀδικον νὰ καῶσιν οὗτοι, διότι ὁ μόνος λόγος δι' ὃν ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ ἦτο αὐτὴ ἡ ἀσέβεια τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ὁ Ἰουλιανὸς δηλ. ἔπεισε τὸν Κόπριν κατόπιν διαφόρων μέσων, ν' ἀσπασθῆ τὰς ἰδέας ἐκείνου, ἀλλ' ὁ Πατερμουθῖος κατόπιν, ὑπενθυμίας αὐτῷ τὰς τόσας ἀσκήσεις εἰς ἃς μετ' ἐκείνου ὑπεβλήθη, τὸν ἔπεισε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πίσιν του, ὁμολογῶν ταυτοχρόνως τοῦτο διὰ τῆς στρωφῆς « Κοινωνὸς ὄφθη καὶ βίου σου καὶ ζήτους, Πατερμουθῖε. » Τοῦτο δὲ πᾶς τις φανταζεται· πόσον ἐξώργισε τὸν ἐθνικὸν αὐτοκράτορα, ὅστις καὶ προσέθη εἰς τὴν ἀνεπιτυχῆ του ἐκδίκησιν ἣν εἶδατε ἀνωτέρω.

Τὰ καφενεῖα περιθάλπουσι τῷ ὄντι τὴν ἀργίαν καὶ δικαίως ὁ τύπος, ὡς καὶ πανταεὶ οἱ ὀρθῶς σκεπτόμενοι, ἐξανίσταται καθ' ἡμέραν κατὰ τῶν καταστημάτων τούτων ἅτινα τόσον πλεονάζουσι παρ' ἡμῖν. Ἀλλ' ἰδοὺ αὐτοὶ σήμερον χανόντες ἐν τῶν ἰσχυροτέρων τῶν ἐπιχειρημάτων ὁ ἠδύνατο νὰ μεταχειρίζονται εἰς ὑποστήριξιν τῶν λεγομένων τῶν. Πολλοὶ δηλ. ὑποστήριζον ὅτι ἡ Ἀγγλία καὶ ἄλλα τῆς Εὐρώπης μέρη εὐτυχεῦσι καὶ εἶνε πλοῦσια ἐπειδὴ ἐκεῖ σπανίζουσι τὰ καφενεῖα· ἀλλὰ τί θὰ εἴπωσιν οἷτοι μανθάνοντες ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ συνφτῶνται ἔταιρῖαι, καὶ ἔταιρῖαι θρησκευτικαί, ὑπὲρ ἰδρύσεως . . . καφενειῶν ; Καὶ ἀληθές εἶνε τοῦτο, καὶ ἀπὸ πολλοῦ συμβαίνει ὅχι μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάτι. Ἄς μὴ ἐνθαρρυνθῶσιν ὅμως δι' αὐτὸ οἱ ἡμέτεροι θαμνῶνες τῶν καφενειῶν. Ὁ σκοπὸς τῶν καφενειῶν ἐκείνων εἶνε ὅλως διαφορὸς τοῦ τῶν ἡμετέρων, καὶ αἱ εἰς ὑποστήριξιν αὐτῶν ἔταιρῖαι, ζητοῦσι διὰ τῆς ἰδρύσεως καφενειῶν

να περιτελέσει την μεγάλην καταναλωσιν των οίον-
πνευματώδων ποτών.

Και είναι δυνατόν, θα είπατε, να επιτύχουν τοιοῦτόν τι
διὰ τῶν καφεσίων; Βεβαίως. Ὁ καφῆς ὅστις, ὡς γνω-
ρίζομεν, ἐξασκεῖ λαμπρὸν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ἐγκεφαλοῦ
ὡς διεγερτικόν, εἶνε ταυτοχρόνως, καὶ ὑπὸ φυσιολογικῆν
ἐποψίν ἐξεταζόμενος, λαμπρὸν ἀντιφραγμακὸν κατὰ τοῦ οἴ-
νοπνεύματος, καὶ τὸ μόνον ἴσως ἱκανὸν ἵνα περιστέλλῃ
τὴν γρῆσιν ἐκείνου. Ἀπόδειξις δὲ τούτου εἶνε ἡ πρῶ-
τεῦσα τῆς Βρασιλίας, τὸ Ρίον-Ἰανέιρον, ἐνθα ἡ μέθη
εἶνε τι σχεδὸν ἀγνωστον, μελονέτι ἡ πόλις κατοικεῖται
ὑπὸ 500,000 κατοίκων. Καὶ τούτο βεβαίως χάρις εἰς
τὸν ἐν ἀφρονίᾳ ἐκεῖ ὑπαρχόντα ἐκλεκτὸν καφῆν.

Ἀπὸ πολλοῦ γνωρίζομεν τὰς παραδόξους καὶ ἀξιο-
περιέργους πρωτοτυπίας αἱ οἱ καταστηματαρχαὶ τῶν εὐ-
ρωπαϊκῶν πόλεων ἐπινοοῦσιν ὅπως ἐπισύρουν τὴν προ-
σοχὴν τοῦ κοινῆ ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων αὐτῶν, καὶ
πολλὰ ἕως τῶρα ἔχουσι γραφῆ περὶ τῆς ρε κ λ α μ α ς,
ὡς καλεῖται τὸ εἶδος τούτου τῶν ἐμπορικῶν ἐπινοήσεων.
Ἐσχάτως μάλιστα ὁ λαμβάνων εἰς χεῖρας φύλλον τι
τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος «Illustrations», προσήλου τὸ
βλέμμα εἰς μίαν τῶν τελευταίων σελίδων περιέγουσαν
τὴν εἰκόνα τοῦ γνωστοῦ παρ' ἡμῶν ἠθοποιῶ Κουκλέν,
συνιστῶντος εἰς τὸ κοινὸν μετ' ἰδιοχείρου τοῦ υπογραφεῖ
ἔχι τὸν ἐκυτόν του, ἀλλὰ... τὰς πασιλικῆς Ζιρωδέλ, ὡς
τὰς μόνας ἀφελίμους διὰ τὸν βῆχα.

Ὅλοι ὅμως αἱ ρεκλάμα αἱ κῦψιν τὸν αὐχένα ἡ-
τημέναι πρό τινος τοιαύτης ἐσχάτως ἐφευρεθείσης ἐν
Παρισίῳ καὶ ἀνεπίδεκτου πλέον παντός συναγωνισμοῦ.
Ἡ βασιλισσα αὕτη τῆς ρεκλάμας εἶνε μικρὰ γελοιο-
γραφικὴ ἐφημερίς μετ' ἑσάρας ὡραίας γελοιο-
γραφίας καὶ μετ' ἑσάρας ἀριθμῶν ἀνεκδότων ἀκρι-
τὰ ὡραίων καὶ εὐφυλογοικῶν, καὶ τὸ φύλλον τούτου, με-
τὰ τοῦ αὐτῆ τῆς περιεχόμενα τὸ προμηθεύεσθε... ὁμο-
ρεῖν, μόνον καὶ μόνον ἵνα λάβητε γινώσκον τῶν ὡρολογίων
τοῦ ὡρολογιοποιεῖου «Βατσερδουρ».

Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

— Παιδί, τί ἔχεις κρῖν;

— Τὰ πόδια, κύριε. Ἄφ' ὅτου χειμῶνικος, μοῦ
εἶνε παντοῦ παγωμένα.

Ἄλκατος.

Ὅσον κκοὶ καὶ ἂν ὑποταθῶσιν οἱ ἄνθρωποι, οὐδέ-
ποτε τολμῶσι νὰ πολεμήσωσιν ἀναγκῶν τὴν ἀρετὴν·
ὅσακις δὲ ἀναλαμβάνουσι τὴν καταδίωξιν αὐτῆς, ὑποκρί-
νονται ὅτι τὴν νομίζουσι ψευδῆ, ἢ ἀποδίδουσιν αὐτῇ κα-
κουρήματα.

Ἄν δὲν εἴχομεν ἴδια σφάλματα, δὲν θὰ ἐδοκιμαζο-
μεν τὴν εὐχρηστικὴν διὰ τὰ σφάλματα τῶν ἄλλων.

Ὅσον μέγας καὶ ἂν ᾖ ἡ κίνδυνος, νικᾷται κατὰ τὸ
ἦμισον, ὅταν θεωρῶμεν αὐτὸν ἀταραχῶς.

Ὁ μεταδίδων ἔστω καὶ ἐλάχιστον τοῦ μυστικοῦ τοῦ
μέρος, παύει τοῦ νὰ ᾖ κύριος τοῦ ἐπιλοῦπου.

ΜΑΣΣΑΛΙΑ

ΚΑΙ ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΑΙ

(Ἀναγνωσθὲν ἐν τῷ Συλλόγῳ «Παρνασσῶ»
ὑπὸ τοῦ κ. Νικ. Γ. Μαντζαβίνου.)

Δὲν θὰ ἐπαναλάβω σήμερον ὅσα κατὰ κειροῦς ἐγρά-
φησαν καὶ ἐλέχθησαν περὶ Μασσαλίας, τῆς κλεινῆς πα-
τρῆς τῶν Φωκίων ἀποικίας, τῶν «Νέων Ἀθηνῶν» ὡς
ὑπερηφανεύομενοι ἀπεκάλου τὴν μαγευτικὴν ταύτην πα-
ραλίαν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ροδανῶ, οἱ Ρωμαῖοι, ὅτε εἰ-
σοβιλιότες κατέκτησαν αὐτὴν μετ' ἀπάτης τῆς μεσημε-
ρινῆς Γαλλίας.

Ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως, πρὶν ἢ εἰσελθῶ εἰς τὸ κυ-
ριον θέμα μου, νὰ ἐξετάσω δι' ὀλίγων γραμμῶν τὴν ἱ-
στορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Μασσαλίας. Ἡ ἱστορία μᾶς διδά-
σκει ὅτι ἡ Μασσαλία περὶ τὰ 600 ἔτη π. Χρ. ἤρχισε νὰ
γίνεται γνωστὴ εἰς τὸν κόσμον ὡς πόλις χάρις τῇ ἀρί-
στει ἐπὶ τῶν παραλίων ἐκείνων Ἑλλήνων ἐκ Φωκίας ὑπὸ
τὴν ὀδηγίαν τοῦ Πρώτου· ὅτι κατὰ τὸ 542 νέοι ἀποικοὶ
Φωκίαις πάλιν ἐγκαταλείψαντες τὴν πατρίον γῆν ἀπεκα-
θίσταντο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, ὅτι ἡ Μασσαλία τότε
ἤρχισε νὰ ζωογονηθῆ καὶ νὰ λαμβάνῃ θείαν ἀξιοζήλευ-
τον μεταξὺ τῶν λοιπῶν πόλεων τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Τὸ
ἐμπόριον τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοιαύτης ἐποίησε
πρόσθετος ὅστε ἡ εὐημερία ἔκτοτε ἔθεσε τὰς βάσεις αὐ-
τῆς καὶ προωνοῖε τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πλοῦσαν ἐξέ-
χουσαν ἐμπορικὴν τῆς θείαν. Αὕτη ἡ μικρὰ καὶ ἀσήμαντος
ἀποικία ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν γίνεται ἀνταγωνιστὴς τῆς
Κερθαγαίνης, σύμμαχος τῆς Ρώμης, συγχρόνως δὲ
πλάττει νέας ἀποικίας ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου,
τὴν Νίκαιαν, τὰς Antibes, τὴν Agde καὶ λοιπὰς, αἵτινες
διέμεναν καὶ ὑποτελεῖς αὐτῇ. Μὴ δυνάμενοι ὅμως οἱ
Μασσαλιῶται κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τῶν πολέμων καὶ
τῶν λαϊκῶν μεταναστάσεων νὰ ζῶσι μόνον, μεταξὺ τῶσαν
λαῶν ἐπιθετικῶν, ἐν εἰρήνῃ, προσέρχοντες πρὸς τοὺς Ρω-
μαίους. Οἱ Μασσαλιῶται λοιπὸν ὑπῆρξαν ἡ πρώτη ἀφορ-
μὴ τῆς καθόδου τῶν Ρωμαίων ἐν Γαλιτῆ. Ἀπειλοῦ-
μενοι ὑπὸ τῶν ὁμόρων λαῶν ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ
τῶν Ρωμαίων αἵτινες εὐρόντες τὴν εὐκαιρίαν ἐξίκετον
κατέκτησαν καὶ αὐτοὺς καὶ ἄπταν τὴν μεσημερινὴν
Γαλίαν.

Κατ' ἀρχὰς οἱ Ρωμαῖοι ἀφῆκαν τὴν Μασσαλίαν
ἀνεξάρτητον, ἀλλ' αὕτη λαβούσα μέρος ὑπὲρ τοῦ Ποι-
πῆου, ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ κατεκτήθη
πλέον ὀριστικῶς ὑπ' αὐτοῦ.

Τότε ἀρχεῖται νέα ἐποχὴ διὰ τὴν Μασσαλίαν. Αἱ
Σχολαὶ τῆς τοσοῦτον ἡμίσεως, ὑπὸ τὴν Ρωμαϊκὴν
Αὐτοκρατορίαν, ὡστε ἐκλήθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων «Νέαι
Ἀθῆναι». — Ἐξ αὐτῆς ἐλάμβανον τὰ φῶτα οἱ τῆς
ἐσπερίας λαοὶ καὶ εἰς αὐτὴν κατέρευσον οἱ τὰ νάματα
τῆς παιδείας ὀρεγόμενοι.

Πλὴν δυστυχῶς, ὡς διὰ τὰς ἡμετέρας Ἀθῆνας οὕτω

καὶ διὰ τὰς Νέας ταύτας Ἀθῆνας ἤχησεν ἡ ὄρα τῆς
παρακμῆς. Καὶ πρῶτον οἱ βάρβαροι, ἰδίως οἱ Σαρακι-
νοὶ, ἠφάνισαν καὶ κατερήμισαν τὴν ἀτυχῆ Μασσα-
λίαν. — Κατὰ τὸν 9ον αἰῶνα ὑπέκυψεν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ
Boson, Βασιλέως τῆς Ἀρλῆς. — τὸν 10ον ὑπεταχθῆ
ὑπὸ ὑποκόμητος τινός, τὸν 13ον αἰῶνα ἀνεγνώρισεν τὴν
ἐξουσίαν τῶν κομητῶν τῆς Προβηγκίας. — Κατὰ τὸ
1423 ἐλεηλατήθη καὶ διεσπάρθη ὑπὸ Ἀλφόνσου τοῦ ἐξ
Ἀραγωνίας, περὶ δὲ τὸ 1590 οἱ φεβροὶ ἰηρησκευτικοὶ
πόλεμοι, οἵτινες ἰδίως ἐν Μασσαλίᾳ, ἀπέδωκαν αἱματη-
ρότατοι, ἀπέσβησαν καὶ τὰ τελευταῖα σημεῖα τῆς ὑπάρ-
ξεώς τῆς. — Λουδοβίκος ὁ 14ος δὲν εὗρε πλέον οὐδὲν
ἐκ τῆς πάλαι ἀναθαλλούσης Μασσαλίας ἢ ὀλίγους κα-
τοίκους μετερχομένους τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ἀλιείαν, καὶ
ἐξ αὐτῶν ἀφῆρεσε πάλιν καὶ τὰ ἐλάχιστα ἀπομεινάντα
πολιτικὰ προνόμια καὶ ὑπὸ βαρεῖς τοὺς ὑπέβαλε
φύρους.

Ἄλλ' ἕως ἐδῶ ἡ εἰμαρμένη δὲν περιωρίσθη, διότι
μόλις ἤρχισε νὰ ἐπουλώνη τὰς πληγὰς τῆς καὶ πανώλης,
ἐξ ἐκείνων αἵτινες δὲν ἀπεσκέφθησαν εὐτυχῶς καὶ ἐκ
θευτέρου τὴν Εὐρώπην, κατὰ τὸ 1720, ἀνήρπαξεν ἐντὸς
ὀλιγίστων ἡμερῶν τεσσαράκοντα χιλιάδας ἐκ τῶν κατοί-
κων, ἤτοι ὑπὲρ τὸ ἦμισον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς. — Τό-
τε διεκρίθη ὁ γνωστός καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς παντὰ
Μασσαλιῶτην ἐπίσκοπος Belsunse, — οὔτινος ὀρειχάλκινον
ἀγαλμα ἴσταται μέχρι σήμερον ἐν φερωνύμῳ πλατεῖᾳ, —
διὰ τὴν ὑπερανθρώπων ἀφοσίωσιν καὶ αὐταπάρνησιν του.

Ἴνα περᾶνωμεν, Κύριοι, τὰς ἱστορικὰς ταύτας τῆς
Μασσαλίας φάσεις προσθέτομεν μόνον ὅτι ἡ ἐποχὴ τῆς
«Παλινορθώσεως» ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐποχὴ τῆς ἀναγεννή-
σεως τῆς Μασσαλίας. — Ἡ κατακτησις τῆς Ἀλγερίας
διήνοιξεν αὐτῇ εὐρὸ στάδιον προόδου καὶ εὐημερίας. Ἡ
συγκοινωνία, ἣτις καθ' ἡμέραν ἐπολλαπλασιάζετο, μετ'
ἔλθον τῶν παραλίων ἐμπορικῶν λιμένων τῆς Μεσογείου,
ἔδιδεν ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ νέον αἶμα, νέαν ζωὴν εἰς τὴν
πολυπαθῆ Μασσαλίαν. Ἐν τῆσι ὁ πολιτισμὸς καὶ ἡ ἐν
γένει προόδος τῆς Γαλλίας ἐπέδρασαν ἰσχυρῶς καὶ ἐπὶ
τῆς Μασσαλίας ἢ ὁ λιμὴν ἀπέβη ὁ κύριος σταθμὸς τῆς
ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς τοῦ ἐμπορίου ὀλοκλήρου τῆς
Γαλλίας καὶ τῆς Μεσογείου.

Σήμερον εἰς αὐτὴν δίδει τὸ σκῆπτρον ὁ Ἐρμῆς καὶ
αὐτὴν ἀναγνωρίζει ὁ κόσμος ὡς ἐξέχουσαν μεταξὺ ἀπα-
στῶν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐμπορικῶν πόλεων τῆς Με-
σογείου.

Μετὰ τὰς ἀνωτέρω λίαν περιληπτικὰς ἱστορικὰς ση-
μασιώεις μεταβαίνο εἰς τὸ κύριον θέμα, ἤτοι τὴν ὅσον
ἔνεστι σύντομον, ἀλλὰ, κατὰ τὸ ἐρικτὸν, πιστὴν περιγρα-
φὴν-κατ' ἐμὴν ἀντιλήψιν, — τοῦ χαρακτῆρος, τῶν ἐθίμων
καὶ ἠθῶν καὶ τῆς ἐν γένει κοινωνικῆς ζωῆς ἐν Μασσα-
λίᾳ. — Ἐπιτρέψατέ μοι ὅθεν νὰ ἐξετάσω τὸν Μασσαλιῶ-
την ὡς πολίτην, ὡς οἰκογενειαρχὴν, ὡς φίλον, ὡς
Γάλλον ἐπὶ τέλος, διότι, — καὶ τούτο ἐννοῶ εὐθὺς ἀμέ-
σως νὰ γνωρίσω ὑμῖν, — ἡ πρωτοτυπία τοῦ Μασσαλιῶτου
ἐφῆσεν εἰς τοιοῦτο σημεῖον ὅστε σήμερον ἂν ἐρωτῆ-

σῆτε κατὰ τύχην ἐν Γαλλίᾳ περὶ Μασσαλιῶτου τίτος αὐ-
τὸ κύριος εἶνε Γάλλος, θὰ σ' ἀπαντήσω ἀμέσως μετ'
εἰρωνείας ἐχούσης βεβαίως καὶ τὸν λόγον τῆς, «ἔχι δὲν
εἶνε Γάλλος, εἶνε Μαρσελιέζος.» Τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦτο
τοῦ μασσαλιωτικοῦ χαρακτῆρος ἀντικαθίσταται εὐκόλως
πᾶς τις ζήσας ἐν τῷ κατ' ἐξοχὴν τούτῳ τόπῳ τοῦ κερ-
δοῦ Ἐρμού.

Ὁ χαρακτῆρ τοῦ Μασσαλιῶτου διαφέρει ἐντελῶς τῶν
λοιπῶν Γάλλων καὶ ἰδίως τῶν βορείων καὶ δύναται τις
χωρὶς νὰ σφάλῃ, νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ γνωρίσας μόνον τὴν
Μασσαλίαν πολὺ ἀπέχει τοῦ νὰ γνωρίσῃ τὴν Γαλίαν.
Ὁ μεσημερινὸς οὗτος τύπος ἐν μετὰ τῆς χάριτος πα-
ριστά ἡ εὐφυῆς καὶ γλυφυρὰ τοῦ Daudet γρηκεῖς, ἐπλάσθη
καὶ ἐφῆσεν εἰς ὁ σημεῖον τὸν βλέπομεν σήμερον ἕνεκα
ποικίλων λόγων εἴτε φυσιολογικῶν, εἴτε ἐθνογραφικῶν,
εἴτε κοινωνικῶν. Τὸ κλίμα, ὁ λαμπρὸς ἥλιος τῆς Προ-
βηγκίας, ἡ εὐρεῖα θάλασσά των, ἡ μεγάλη μετὰ τῶν
Ἰταλῶν ἐπιμιξία, ὁ μέγας λιμὴν των, ὁ ἐκδρακὼν κα-
θημερινῶς χιλίων εἰδῶν ἀνθρώπων παντός τόπου καὶ
πάσης ἐθνότητος καὶ τέλος τὸ ἐμπόριον, ἡ μεγάλη αὕτη
βιοποριστικὴ μηχανὴ ἡ ποίεσα ἀναγκῶς ἐλαστικῶν τὸν
χαρακτῆρα, πάντα ταῦτα συνάειναι εἰς τὸ νὰ πλάσωσιν
ἕνα ἰδιόρρυθμον γαλιτῆν. «Ἐν ὄν εὐφάνταστον, δονισσω-
τικόν, ζωηρὸν, ἀγαπῶν κατ' ἐξοχὴν τὴν ὀμιλίαν, μεγα-
λοποιεῖν τὸ ἀπλούστατον γεγονός, διηγούμενον ἀνεῶς
ὡς πράγματα ἀληθῆ, γεγονότα μηδέποτε συμβάντα μήτε
δυνάμενα νὰ συμβῶσι. Εἰς τούτο ἰδίως ὁ Μασσαλιῶτης
διακρίνεται οὐχὶ μόνον τῶν λοιπῶν γάλλων, ἀλλὰ πάντων
τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἡ δὲ τάσις του αὕτη τοῦ διη-
γεῖσθαι πράγματα ἐντελῶς τῆς φαντασίας του γίνεται
οὐχὶ δι' ὀπισθοβουλίαν, προσῶς, ἀλλ'... οὕτω! ὁ χαρα-
κτῆρ των εἶνε τοιοῦτος. Ἐν τῇ ρίμῃ δὲ τῶν φαντασιω-
δῶν διηγήσεών των, χωρὶς νὰ ἔχουσι ἀπολύτως οὐδὲν
συμφέρον ὅπως σὰς πείσωσιν, ἐξάπτονται, ὀργίζονται,
λυποῦνται ἢ καὶ κλαίουσιν, — κατὰ τὴν φύσιν ἐννοεῖται τῆς
διηγήσεως. Τὸ δὲ πρωτοτυπότερον, κατανοῶσιν ἐπὶ τέλος
νὰ πεισθῶσι καὶ οἱ ἴδιοι περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν λεγο-
μένων των.

Καὶ μὴν ὑποθέσῃτε, Κύριοι, ὅτι ζητῶ νὰ μεγαλοποιή-
σω τὰ πράγματα. Ἐν ἀπλούστατον ἀνεκδοτὸν πίστῃ, θὰ
σὰς δώσῃ ἔννοιναν τῆς μασσαλιωτικῆς ταύτης ἀδλαδοῦς
μανίας. Μασσαλιῶτης ἀπαντᾷ καθ' ὅδον συμπατριώτην
του καὶ μετὰ τοὺς συνήθεις χαιρετισμούς τὸν ἐρωτᾷ: τί
νέ ε. Εἰς ἀπαντησιν ὁ ἕτερος τῷ λέγει ὅτι τεραστίου
μεγέθους σ α ρ θ ἔ λ α περιπλέει τὸν λιμένα, μὰ τόσον
μεγάλῃ ὥστε ἐμποδίζει τὴν εἰσόδον τῶν πλοίων. Ὁ φί-
λος ἤκουσε τὴν διήγησιν καὶ φυσικῶς τὴν ἐπανέλαβε τίς
ἤξευρε εἰς πόσους. Μετ' ὀλίγας ὥρας ὁ ἦρωὺς τῆς δια-
δόσεως ταύτης ἦν κ' ἐλησμόνησε βεβαίως, — ἐκάθητο μα-
καρίως πρὸ τραπέζης καφφενείου πίνων τὸ ὀρεκτικόν του,
ὅτε βλέπει διαφόρους ὁμάδας διευθυνομένας πρὸς τὸν λι-
μένα ἐρωτᾷ, καὶ ὁ πρῶτος τῷ ἀπαντᾷ ὅτι περμιερίστη
σ α ρ θ ἔ λ α περιπλέει τὸν λιμένα ἐμποδίζουσα τὴν εἰ-
σόδον τῶν πλοίων καὶ τρέχει ὁ κόσμος νὰ τὴν ἴδῃ! Ἡ

ἀπάντησις αὐτῆ τὸν καθησυχάσει· ἐρωτᾷ ὁμοίως καὶ δευτέρου καὶ τρίτου καὶ λαμβάνει τὴν αὐτὴν στερεότυπον ἀπάντησιν· τὴν τετάρτην ὁμοίως φορᾶν τόσον ἐπέσθη ὥστε ἐγείρεται καὶ σπεύδει πρὸς τὸν λιμένα λέγων καθ' ἑαυτὸν : « ποίος ζεύρι ! ! ἴσως εἶνε ἀλήθεια ! » Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀνέκδοτον δεικνύει ἐν ἀστείᾳ βεβαίως ὕψῃ, τὸν περίεργον χαρακτήρα τῶν Μασσαλιωτῶν. Ἐν τῇ οἰκίᾳ εὐρισκόμενοι εἴτε καθ' ὅδον ἐπὶ τῶν ἐλαχίστων συμβάντων τοῦ βίου καὶ τῶν καθημερινῶν τῶν ἐπιπέδων θὰ εὐρήσῃτε δόσιν, καὶ μεγάλην μάστιχα, φαντασίας. Ἐἶν ὄχημα καθ' ὅδον ἤγγισε διαδάτην, ὅπερ συμβαίνει συχνάκις, ὁ Μασσαλιώτης θὰ σᾶς εἴπῃ ὅτι... ἤγγισε λ.χ. διότι διεκώπη ἢ συγκοινωνία ἔνεκεν φοβεροῦ δυστυχήματος τὸ ὀπίον ἔλαβε χώραν ἐπὶ τῆς δεύσης ὁδοῦ, ἀφίει δὲ ἀγαλίνωτον τὴν φαντασίαν ἀρκεῖ νὰ ἐκπλήξῃ τοὺς ἀκροατὰς του. Ἐτέρος Μασσαλιώτης πάλιν, θέλων νὰ παραστήσῃ τὴν εὐφορίαν τῶν γαιῶν του ἔλεγεν ὅτι εἶνε τοιαύτη ὥστε ἔσπειρε ποτὲ... κομβία καὶ ἐξήλθον μετ' ὀλίγου μηχανᾶς... περισκελιθῆς ! ! Κεῖ σημειώσατε ὅτι καὶ οἱ δημοσιογράφοι τῶν πάσχουν ἐκ τοῦ αὐτοῦ νοσήματος, καὶ ἐνῶ οἱ μὲν ἐκπλήττουσι τοὺς δὲ ἀδικήτως ἐπὶ τόσα τῶρα ἔτη διάπτων διηγήσεών των, ἐν τούτοις καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἀκροῦνται ἀλλήλους εὐχαρίστως καὶ ἀλληλοπιστεύονται.

Ἄλλ' ἐκτός τοῦ ιδιορρυθμοῦ τούτου χαρακτήρος, οἱ Μασσαλιῶται ἔχουσι καὶ ἕτερον συναφῆς βεβαίως ἄλλ' ὀλίγον διάφορον. Ἐννοῶ τοὺς καταπληκτικούς ἀστεϊσμούς των, ἀστεϊσμοὺς οἵτινες στηρίζονται ἐπὶ τῆς φαντασίας. Δὲν θ' ἀκούσητε ἐκεῖ εὐφύιας, ἢ χαριέσσης φράσεις ἢ παρισινή παρουσία πνεύματος, καὶ κατ' ἐξοχίαν εὐφύιας γαλλικαὶ ἀστεϊσμοὶ δὲν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, ἀλλ' οὔτε τοὺς διασκεδάζουσι. Ἐν Μασσαλίᾳ πανδημῶς ἀνακηρύσσονται ἔξυπνοι ἄνθρωποι· οἱ διηγούμενοι τὰ καταπληκτικώτερα ψεύδη, -χαρὶν ἀστεϊσμοῦ, ἐννοεῖται. Ὁ Daudet ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὸν ἥλιον. Αὐτὸς μεγαλοποιεῖ τὰ πάντα ὡς ἐκ μαγείας. « Ὑπάγετε, λέγει, ἐκεῖ κάτω, καὶ θὰ ἴδητε ὅτι οἱ μικροὶ λοφίσκοι τῆς Προβηγκίας θὰ σᾶς φανοῦν γιγαντιαῖοι, καὶ οἱ τετράγωνοι οἰκίσκοι των μεγαλιέτεροι τῶν Notre Dame τῶν Παρισίων. Αὐτὸς ὁ ἥλιος εἶνε ὁ μόνος ἀληθὴς ψεύστης, ὅτι ἐγγίζει τὸ μεγαλοποιεῖ ! » Τὸ ἀληθὲς εἶνε ἢ οὕτως ἢ ἄλλως ὅτι εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ὁ Μασσαλιώτης εἶνε ἀμίμητος καὶ εἰς τὴν διήγησιν καὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν. Ἀκούει τις τοιοῦτους ἀστεϊσμούς πλείστους καὶ ἐφ' ὅλης τῆς ἡμέρας, δυστυχῶς ὁμοίως περιέχουσι τόσον ἄλλας ὥστε δὲν τολμᾷ τις νὰ τοὺς προσφέρῃ πρὸς παντὸς εἰς γαστρίαν. Ἰδοὺ ὁμοίως ἐν δείγμα ὅπως ἐννοήσητε τὸ εἶδος τῶν περιφθονῶν μασσαλιωτικῶν εὐφυλολογιῶν. Εἰς διηγείται ὅτι κατὰ πληροφορίας ἄς ἔχει ἐκ θετικώτατης πηγῆς, ἐπιχειρηματικῆς τις ἀνέλαβεν ἐπιχειρήσασθαι ἢτις θὰ τῷ προσκομίσει μέγιστα κέρδη. Θὰ ἀνοικοδομήσῃ μέγιστα ἐργοστάσια πρὸς κατασκευὴν χ ο ι ρ ο μ η ρ ι ω ν· ἀλλὰ τὸ παράδοξον εἶνε ἢ ταχύτης καὶ προτοτυπία τῆς κατασκευῆς· θὰ τίθηται ἐν τῇ πρώτῃ μηχανῇ ὁ χοῖρος ζῶν, ἀφοῦ διέλθῃ δὲ διὰ πλείστων μηχανῶν θὰ ἐξέρχεται ἐκ τῆς τελευταίας, καὶ ἐν βραχυτά-

τῷ χρόνῳ, δύο καλλίστης ποιότητος χοιρομήρια. « Αὐτὸ εἶνε τίποτε » τῷ ἀπαντᾷ ἕτερος. « Ἐγὼ καθὼς ἐνέγνωσα εἰς τὸν τελευταῖον ἀριθμὸν ἀγγλικῶν περιοδικῶν, ὑπάρχει αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ λειτουργεῖ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐργοστάσιον τοιοῦτον, ἀλλ' ἐντελῶς τελειοποιημένον, διότι καὶ μὲν τίθεται ἐκ τῆς μιᾶς ἀκρας ὁ χοῖρος ζῶν καὶ ἐκ τῆς ἑτέρας ἐξέρχονται δύο χοιρομήρια, ὡς ἀκριβέστατα λέγετε, ἀλλ' ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ δοκιμάζουσι, καὶ ἐὰν δὲν ἐπέτυχον, τὰ θέτουν πάλιν ἐντός καὶ ἐξέρχεται ἐκ τῆς πρώτης μηχανῆς ὁ αὐτὸς χοῖρος ζῶν καὶ ἐν ἐξαιρετικῷ ὑψείᾳ. » Καὶ ἐξακολουθεῖ οὕτω ἢ συνδιάλεξις ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρου εἰς τὰς νυκτερινὰς συναναστρώσεις, εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ ὅπου συντύχουσι δύο γνήσιοι Μασσαλιῶται.

Ἄλλ' ὅτι διακρίνει, ἐπίσης τὸ ἀληθὲς τέκνον τῆς Προβηγκίας εἶνε ἢ μεγάλη σημασία ἢν δίδει εἰς τὰ τῆς τροφῆς καὶ ἢ κατὰ κόρον καθημερινῆ πολυφαγία του. Οἱ λεπτοὶ καὶ ἐλαφροὶ εἰς τὸν στόμαχον παρισίνοι πλακοῦντες οὐδόλως εἰσὶ περιζήτητοι ἐν Μασσαλίᾳ. Ἐκεῖ ἐκτιμῶνται μέγιστος αἱ βραχεῖαι βρώσεις, τὸ δὲ ἐθνικὸν φαγητὸν τῶν Μασσαλιωτῶν, ἢ κλασσικὴ bouillabaisse ἢν τσακίς ὕμνησεν ἢ φαντασία τῶν ποιητῶν των, [δὲν εἶνε ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μέγας βραστός ἰχθύς μετὰ κρομμύων καὶ σκοροδῶν ἐμβαπτισμένους ἐντός ἀφθόνου σάλτσας. Κατὰ Κυριακὴν ἰδίως τσακίτη γίνεται χρῆσις σκοροδῶν διὰ τὴν bouillabaisse καὶ δι' ἕτερον ἐπίσης ἐθνικὸν φαγητὸν, τὸ Λ α γ ι ὁ λ ι, ὥστε αἱ πολυπληθέστεραι ὁδοὶ ζῶσι κατὰ γραμμὰ ἐκ τοῦ εὐόσμου τούτου προϊόντος. Ὡς βλέπετε, ὅπου ἀφθονία σκοροδῶν ἐν τοῖς βρώμασιν, ἐκεῖ καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἐθνικοῦ διὰ τοὺς Μασσαλιῶτας.

Μετὰ τὸ βαρὺ γεῦμα του ὁ Μασσαλιώτης θὰ περιέλθῃ τὴν κλασσικὴν Κενμπιέρ, τὴν μεγίστην ταύτην καὶ ὄντως λαμπρὰν ἀρτηρίαν τῆς πόλεως. Ἐπ' αὐτῆς ἐγείρονται τὰ πολυτελέστερα καφενεῖα τῆς Γαλλίας, διότι οἱ ἐπιχειρηματικαὶ ἐννοήσαντες ὅτι Μασσαλιώτης ἀνευ καφενείου ἀδύνατον νὰ ζῆσθαι εὐτυχῆς, ἴδρυσαν ἐκεῖ χρυσοποικίλα ἐντευκτήρια ἅτινα δύνανται νὰ φρονήσωσι καὶ αὐτὰ τὰ βουλευτήρια τῶν Παρισίων. Τοῦτο γνωρίζοντες κάλλιστα οἱ Μασσαλιῶται, λέγουσιν ὑπερηφανῶς καὶ διὰ τῆς ἰδιαζούσης προφορᾶς των τὴν πασίγνωστον ἐκείνην φράσιν : « Ἄ ν ε ἶ χ ε τ ὸ Πα ρ ἰ σ ἰ μ ἰ α ν Κ α ν μ π ι ἔ ρ, θ ἄ ἡ τ ο μ ι κ ρ ἄ Μ α σ σ α λ ἰ α ! » Ἐν αὐτοῖς, καὶ ἰδίως κατὰ τὰς ὥρας τοῦ χρηματιστηρίου, ὅπερ ἴσταται ἐκεῖ παραπλευρῶς, διεξάγονται μέγισται ἐμπορικαὶ δοσοληψίαι συγχρόνως δὲ ἐπαναλαμβάνονται, ἐν ἀδικητικῷ ἰλαρότητι, καὶ τὰ μέγιστα ψεύδη τῆς ὑψηλίου. Ἐκεῖ κύπελλα πλήρη ἀφθονίου ροφῶνται ἀπνευστί, καὶ ἐκεῖ λύονται ἅπαντα τὰ πολιτικὰ ζητήματα τῆς Εὐρώπης.

Οἱ πλουσιώτεροι ὁμοίως Μασσαλιῶται δὲν τιμῶσι τὰ περικαλλῆ ταῦτα καφενεῖα, ἀλλὰ μετὰ τὸ χρηματιστηρίου διευθύνονται ἐπιχορῶμενοι εἰς τὸν περίπατον, εἰς τὸ ὄραϊον Prado, ὅπου συμβαίνουσι περίπου τὰ αὐτὰ. Εἰς

τὸ Prado ὁμοίως ἢ φαντασία ἐκαστῶ καὶ δι' ἄλλου τρόπου. Ὁ νεόπλουτος ἐπιζητεῖ νὰ θαυμάσῃ τὸν κόσμον διὰ τῆς πολυτελείας τῶν ὀχημάτων του, καὶ πολλάκις θὰ ἴδατε ἀμάξας συρομένας ὑπὸ τεσσάρων ἵππων, — ἐξ ἐκείνων ἄς μεταχειρίζονται μόνον πρὸς μετάδασιν ἐν ἱπποδρομίαις, — νὰ διέρχωνται τετράκις καὶ πεντάκις ἐνώπιόν σας, διότι τὸ διάστημα εἶναι βραχὺ, πάντοτε τὰς ἰδίας καὶ ἐπ' αὐτῶν πάντοτε τοὺς ἰδίους εὐτυχεῖς καὶ ἀγερῶους κληρονόμους τοῦ οἴκου ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἐλαίων Σ. καὶ Σκ, ἢ κατασκευαστοῦ τινος σάπωνος ἢ ροκφῶρ.

Μεταξὺ πάντων τούτων διακρίνονται ἀναμφιλύτως οἱ ἐν Μασσαλίᾳ Ἕλληνας διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ μετριοπαθειάν των, πρῶτον ὅπερ συνέτεινεν εἰς τὸ ν' αὐξάνῃ καθημερινῶς ἢ στοργῇ καὶ τὸ σέβας τῶν Μασσαλιωτῶν πρὸς αὐτοὺς. Ὁ εὐγενεὶας βίος ἐν Μασσαλίᾳ παρυσταίει ἐπίσης τὰς πρωτοτυπίας του. Ἀναπτυσσόμενος ὁ νέος ἐν τῷ μέτῳ εὐφραντάτων γονέων βεβαίως θέλει ἐπιηρεασθῆ ἐκ τῶν διηγήσεων, τῶν ἰδεῶν καὶ ἐν γένει τῶν τρόπων τοῦ ζῆν αὐτῶν. Οὕτω πλάττεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὁ ἀστειὸς ἐκεῖνος τύπος τοῦ μικροῦ Μασσαλιῶτου, τύπος λίαν περίεργος ἀλλὰ καὶ λίαν διασκεδαστικός. Ὁ πατὴρ οὐδέποτε θὰ ψεῖξῃ τὸν υἱὸν διὰ τὴν τυχὸν ὄλιαν φαντασιώδη διήγησιν του ἢ διὰ τὰς ἐπίσης φαντασιώδεις προόδους αὐτοῦ ἐν τοῖς γράμμασι. — Δύνασθε ν' ἀναγνώσητε εὐφροσύναν περιγραφὰς περὶ τῶν μικρῶν τούτων Μασσαλιωτῶν, οὗς οἱ γονεῖς ἀποπέλλουσιν εἰς Παρίσιον πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των, καὶ θέλετε λάβει πλήρη ἰδέαν τοῦ μεσημβρινοῦ τούτου προϊόντος. Ἰδίως αἱ πρὸς τοὺς γονεῖς ἐπιστολαὶ αὐτῶν εἶναι ἀμίμητοι. Εἰς τοιοῦτος νέος γράφων πρὸς τὸν πατέρα του ἐνθουσιωδῶς περὶ τῶν προόδων, τῷ λέγει ἐπὶ τέλους, ὅτι τσακίτην προξενῶν ἐντύπωσιν παρὰ τοῖς καθηγηταῖς αἱ γνώσεις του, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν μεταδίδουσι τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τὸν παρακαλοῦσι νὰ συμμελετήσωσι τὸ μάθημα τῆς ἐπομένης μετ' αὐτοῦ ὅπως τοῖς κάμῃ τυχὸν τὰς παρατηρήσεις του. — Ὁ πατὴρ ἐννοεῖται ἐπαναλαμβάνει πρὸς τοὺς συμπατριώτας του τὰ τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀμείψως καθίσταται ἐνδοξος ἐν Μασσαλίᾳ ὁ ἐν Παρίσιον υἱός. Περὶ τοιαύτης δὲ φύσεως ἐνδοξῶν πολλάκις θέλετε ἀκούσει ἐν Μασσαλίᾳ, ὅπερ ὁμοίως δὲν ἐμποδίζει νὰ γίνωνται κατόπιν, οἱ σπινθήρες οὗτοι τῆς Προβηγκίας, λαμπροὶ καὶ διακεκριμένοι ἔμποροι.

Εἰς Ἕλληνα ἐπίσης μεγάλην προξενῶσιν ἐντύπωσιν αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις πατρὸς καὶ υἱοῦ, Βεβαίως δὲν ἐπιζητεῖ τις τὴν πατριαρχεικὴν ἐκείνην ἐξουσίαν τῶν γονέων ἐπὶ τῶν τέκνων ἢτις δὲν συναντᾶται καὶ παρ' ἡμῖν σήμερον ἢ εἰς ποιητικὰς τινὰς κομπούλας μας, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἐν Γαλλίᾳ· ἐν Μασσαλίᾳ ὁμοίως ὁ πατήρ, — πρακτικώτερος ἴσως, — ἐννοεῖ νὰ συντροφευθῇ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του εἰς παντὸς εἶδους διασκεδάσεις, — πρῶτους ἴσως διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ διαδόχου του. — Διὰ τὸν λόγον δὲ τούτου μορφώνεται εἰς τύπος νέου μ ι κ ρ ο μ ἔ γ α, λίαν

περίεργος καὶ λίαν χαρακτηριστικὸς τῆς μασσαλιωτικῆς ἀνατροφῆς. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι εἰς τὰ μεσημβρινὰ κλίματα φύσει τὰ αἰσθήματα καὶ αἱ ἰδέαι εἰσὶ πρόθυμοι, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμποδίζει νὰ τὸ πιστοποιῆ τις καὶ νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνῃ ἰδίως μάλιστα προκειμένου περὶ Μασσαλιωτῶν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

ΑΣΙΟΣΗΜΕΙΩΤΑ

Εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἰάθας, μεταξὺ Βαταβίας καὶ Σαμαράγκας, ὑπάρχει τὸ βασίλειον τῆς Βαντόμης, ὅπερ καίτοι φέρου ὑποτέλεις τῆς Ὀλλανδίας, εἶνε ἀνεξάρτητον Κράτος. Ὁ μονάρχης εἶνε ἀνὴρ, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ ἀνώταται ἀρχαί, στρατιωτικαὶ διοικητικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ, εἶνε ἀνεξαρτέτως ἐκ τοῦ θήλαος φύλου. Ἰππεύουν ὡς ἄνδρες, καὶ φέρουν ὄξεια καὶ λεπτὰ ὄπλα ἅτινα χειρίζονται ἐπιχειρήτως. Ἡ πρωτεύουσα τοῦ κρατιδίου τούτου φρουρεῖται ὑπὸ δύο ὀχυρῶν φρουριῶν.

Ἐπὶ τῷ Ἰωδηλαίῳ τῆς Βασιλείας τῆς Ἀγγλίας ἐκώπη εἰδικὸν νόμισμα. Ἀποτέλεσμα τῆς εἰδικῆς ταύτης κοπῆς ὑπῆρξεν ὅτι ἐξηφανίσθησαν ἐκ τῆς κυκλοφορίας 30 ἑκατομμύρια φράγκων, ἀκριβῶς τὸ ποσὸν εἰς ὃ ἀνῆλθε περίπου ἢ εἰδικὴ κοπή. Πάντα ταῦτα τὰ κοπίντα νομίσματα, χρυσὰ καὶ ἀργυρᾶ, κατέληξαν εἰς συλλογὰς ἰδιωτῶν, οἵτινες δὲν τὰ θέτουν εἰς κυκλοφορίαν. Ἀργυροῦν νόμισμα 50 λεπτῶν τιμᾶται ἀντὶ 5 φράγκων.

ΔΩΡΟ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ,

Δὲν παρήρξαται στεῖρον διὰ τὴν ἡμετέραν ποιήσιν τὸ τρέχον ἔτος. Ὅτι ἐκ ταύτης ὥραϊον εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ, τὸ ἐπεφύλαττε, φαίνεται, διὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἡμέρας, καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐξελθὼν εἰς φῶς κομψὸν καὶ ὀγκώδες τομίδιον ποιήσεων μεστῶν πρωτοτυπίας καὶ αἰσθημάτων, καὶ προωρισμένων διὰ τοῦτο νὰ καταστῶσιν ἐφέτος ἐν τῶν προσφιλεστέρων δώρων τῆς πρωτοχρονιάς δι' ὅλους ἀνεξαρτέτως. Εἶνε τὸ « Πρωτοχρονιάτικο δῶρον » τοῦ Ζακυνθίου ποιητοῦ κ. Τσακκαϊάνου.

Εἴπομεν δὲ ὅτι ἡ συλλογὴ αὕτη προορίζεται νὰ καταστῇ ἐφέτος ἐν τῶν προσφιλεστέρων δώρων διὰ τοὺς ἀνθρώπους πάσης ἐν γένει τάξεως, διότι ὁ ποιητὴς αὐτῆς ἀπὸ πολλοῦ εἶνε παρὰ τῷ ἀθηναϊκῷ κοινῷ δημοφιλῆς διὰ τὴν συμπαθῆ του ποιήσιν. Ὁ κ. Τσακκαϊάνος τοῦτο ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν πρὸς τινὰς τῶν συγχρόνων ἡμῶν ποιητῶν, ὅτι, ἐνῶ τῶν τελευταίων τούτων τὰ μὲν ὀνόματα ὡς ποιητῶν εἶνε πασίγνωστα, αἱ δὲ ποιήσεις ἄγνωστοι εἰς τοὺς πολλοὺς, δὲν ὑπάρχει τις ἀφ' ἑτέρου ἐν Ἀθῆναις μὴ γνωρίζων ἐν ἢ δύο τουλάχιστον τῶν ἀσμάτων τοῦ κ. Τσακκαϊάνου· καὶ τοῦτο, διότι πᾶσα αὐτῶν στροφή εὐρίσκει ἵνα θίξῃ συμπαθῆ τινὰ ἵνα ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνὸς ἐκάστου. Διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὸν ποιητὴν, περιττὸν νὰ εἴπωμεν πλείστον τὶ ὅσον δὲ δι' ἐκείνους οἵτινες ψάλλουσι τὰ ᾄσματα του, ἀγνωσάντες τὸν ποιη-

τήν αὐτῶν, ἀρκεῖ ν' ἀνοίξωσι τὴν συλλογὴν τοῦ καί, μὲ τὸ πρῶτον βλέμμα τὸ ὁποῖον ἐνδὸς τῶν σελίδων αὐτῆς θά ρίψωσι, θά εὐρωσιν εὐθὺς ποιημάτια οἷον τὸ δημοσιλές :

Θυμῆσου, ἀπλαγχγῆν, τὸν ἔρωτα μας
Τοὺς γλυκεῖς πόνους μας, τοὺς στεναγμούς.
καὶ τὸ :

Ὅ,τι αἰσθανομαὶ τὸ ξέρω
μὰ δὲ ξέρω νὰ τὸ πῶ,
ἔξυρῶ μόνο νὰ ὑποφέρω
καὶ σιωπῶντας ν' ἀγαπῶ.

ἢ τὸ τρυφερόν καὶ πλήρες αἰσθημάτων ποιηματιον : Σ τ ἡ
χ α ρ α μ ο υ, ὅπερ ἐνταῦθα παραθέτομεν ἐλόκληρον ἔνα
ὁ ἀναγνώστης ἐν συνόλῳ θαυμάσῃ, τὸ καλλὸς αὐτοῦ:

Γιατί πονῶ καὶ κλαίγω
νὰ μαθῆς μ' ἐρωτᾶς,
καὶ τί λοιπὸν νὰ κινῶ
ἀφοῦ δὲν μ' ἀγαπᾶς ;

Δός μου πνοὴ νὰ πνέω,
Δός μου ζωὴ νὰ ζῶ
Καὶ πλεῖα μὲ βλέπεις, φῶς μου,
Ἄν ἄλλο σου θρηγῶ.

Δὲν θέλεις νὰ στεναζῶ,
νὰ πασχῶ δὲν ποθεῖς,
ἀλλὰ τί θές νὰ κινῶ
ἀφοῦ δὲν μὲ πονεῖς ;

Ἄφοῦ δὲν θές νὰ πασχῶ,
ὠρατέ μου φρονῖᾶ,
μοῦ δίνεις τὴν καρδιά σου
καὶ δὲ στεναζῶ πειᾶ.

Γιατί πονῶ καὶ κλαίγω.
χρυσόμου μου μ' ἐρωτᾶς,
μὰ πὲς μου, πὲς μου πρῶτα,
Γιατί δὲν μὲ κутτᾶς ;

Δός μου πνοὴ νὰ πνέω
κι' ἐγὼ νὰ σ' ὀρκισθῶ
ὅτ' ἀματιὰ ποῦ μοῦ κρύβεις
νὰ μὴ ξανακλαυθῶ.

Ἄλλὰ τὰ Τραγοῦδια τῆς κισθάρρας, ὡς τιτλοφοροῦνται τ' ἀνωτέρω ποιηματικά, μᾶς παρέσυραν πολὺ, καὶ σημειωτέον ὅτι ταῦτα εὐρίσκονται ἐν τέλει τοῦ βιβλίου. Ἄς ἀνατρέξωμεν λοιπὸν εἰς τὰς πρώτας σελίδας, ἐπιθεωροῦντες αὐτὸ ἀπ' ἀρχῆς.

Τῆς συλλογῆς προτασσονται τὰ Πατριωτικὰ ποιήματα, ἐν οἷς εὐρίσκει τις στροφᾶς ὁμοίας πρὸς λαμπροὺς σπινθηρας καὶ μεστὰς αἰσθημάτων πατριωτικοῦ, ὡς τὴν ἐν τῷ Ἀποκλεισμῷ :

Τόπο, τόπο στῆν Ἑλλάδα
Τῆ μικρῆ νὰ μετρηθῆ,
Νὰ ξαναφῆ τῆ λαμπάδα
Ἢ μ' αὐτῆ ν' ἀποδυσθῆ !

καὶ κατωτέρω :
Λύσ' Εὐρώπῃ τὸ σχοινί μας
Κι' ἔλα πίσω μας νὰ ἰδῆς
Πῶς πληρώσαν οἱ γονεῖοί μας
Τ' ἀγιο χῶμα π' ἀποκλείς !

Ἐκ τῶν κοινωνικῶν τοῦ ποιητοῦ σατυρῶν ἐγνωρίσαμεν ἤδη ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου Σκόκου τὸ θαυμαστὸν διὰ

τὸ νευρώδες τοῦ ὕφους « Τρελλὸν », τὸ δυστυχὲς τρελλὸν τὸ ψάλλον μὲ τὸν ἀπαίσιόν του γέλωτα :

Τρέχω, μακρύνομαι, «βοήθεια!» κραζῶ
Σὲ στήθη ἀνθρώπινα θερῖα κυτταζῶ.
Ἄγγελοι σῶσ' τε μου σεῖς τὸ μυαλό...
Ἄγγελοι! -χὰ-χὰ-χὰ...- Ἐρμος τρελλό !

Παρόμοιον ποίημα ἐπίσης συγκινοῦν, διὰ τὸ νευρώδες τοῦ ὕφους μὲθ' οὗ εἶνε γεγραμμένον, εὐρίσκει τις ἐν τῇ συλλογῇ: τὸν Γ α μ ο τ ῆ ς τ ρ ε λ λ ῆ ς, μὲ τὴν ὁποῖαν τόσον πληθὺς ζητεῖ νὰ διασκεδάσῃ, τρέχον πανταχόθεν :

Τ' εἶνε καὶ τρέχουσε, χαρὰ γεματοῖ,
Μὲ γέλοιο ἀνέκραστο γέροιο καὶ νεῖοι !

Μὲ τόση μάνιτα γιατί κυττᾶνε ;
Γιὰ ποῖνε τρέχουσε ὡσὲν μουρλοῖ ;
Μὲ τόσο θόρυβο γιὰ ποῖνε γελᾶνε ;—
Θέ μου, λυπήσου τους, γιὰ μὴ τρελλῆ !

Καὶ χωρὶς κανεὶς ποσὺς νὰ σκέπτηται εἰς τὸ σκοτεινὸν τοῦ πεπωμένον καὶ

Ποιὰ μοῖρα βάρβαρη κι' αὐτὸν προσμένει,
γελοῦν ὄλοι μὲ τὴν τρελλὴν καὶ τὴν λιθοβολοῦσι :

Σταυρώσατέ τῆνε ! τέτοια εἶν' ἡ γῆ μας.
Σήμερ' ἄς παίξουμε ὄλοι μ' αὐτῆ.
Ἀῦριο ἴσως παίξουσε ἄλλοι μαζί μας...
Ποῖος ξεῦρ' ἡ μοῖρά του τί τοῦ κρατεῖ ;

Ἄλλ' ἐν τοῦς ἀνωτέρω στίχοις εὐρετε βεβαιωμένους διὰ πικρίας, ὡς ἐπίσης ὁμοίαν θά εὐρησῆτε καὶ τὴν ὠραίαν ἀ γ γ ε λ ῖ α ν τοῦ τρίτου μέρους τῶν ποιήσεων :

Σκληρῆ ἀνθρωπότης ! δούλα τῆς βλακειᾶς σου,
τρέφεις κακούργους, κλέφταις, βασιληᾶδες
πρόθυμ' ἀνοίγεις σ' ὄλους τὴν καρδιά σου,
καὶ μόνο, ἀθλία, τὴν κλειῖς στοὺς ποιητάδες.
Σοῦ χύνουμε τὸ φῶς σ' τὴν ἱστορία σου,
καὶ σὺ μᾶς λὲς μουρλοῦς, μπαίγνια, ὑπναράδες.
Ὡ, καῦσε πλέον, ζετίμησε κι' ἐμᾶς,
τὰ μοῦτρά σου σ' τὰ μοῦτρά μας τιμᾶς !

Ἐὰν ἐπίσης ἱκανὴν δόσιν πικρίας εὐρησῆτε ἐνέχοντα τὰ ἐν τῷ τρίτῳ τούτῳ μέρει ποιήματα, ἐν οἷς περιλαμβάνεται ὁ: Θεὸς Ζηλειάρης καὶ τὸ ἀμίμητον Ἱστορικὸ παροιμιᾶκὸν (τὸ ὁποῖον σᾶς συνιστῶμεν ὑπὸ ἄκραν ἐχεμύθειαν) ἐκτός, λέγομεν, τούτων, τὰ πλεῖστα τῶν λοιπῶν ποιημάτων θά εὐρησῆτε φαιδρὰ καὶ ἀπαράμιλλα προτόντα τῆς περικαλλοῦς Ζακύνθου.

Εἰς τὸ εἰδύλλιον τὴν Β α σ ῖ λ ῖ σ α ν τ ο ὖ χ ω ρ ρ ῖ ο υ, ἀγνωστὴς τί πρῶτον νὰ θαυμάσῃ, τὴν ἀρχαϊκὴν τοῦ ποιήματος ἀφέλειαν ἢ τὴν ὠραίαν καὶ πιστὴν ἀγροτικὴν εἰκόνα ἣτις ζωηρῶς ζωγραφεῖται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀναγνώστου μετὰ τὴν ἀναγνώσιν τοῦ ποιήματος. Μὴ ἔχοντες χῶρον ἔνα παραθέσωμεν αὐτὸ ἐνταῦθα ἐλόκληρον, περιοριζόμεθα εἰς τὴν πρώτην στροφὴν, ἀφίνοντες τὸν ἀναγνώστην νὰ ἰδῆ τὸ λοιπὸν τοῦ εἰδύλλου εἰς τὸν τόμον αὐτόν :

Ὁ ἥλιος ἐδασίλειε' ὁ ἀργάτης κουρασμένος
σ' τὴν καλυθούλα του γυρνᾷ
κι' ἡ Σαυτικὴ του τὸν κυρνᾷ,
γιατ' εἶνε διψασμένος

Προχωροῦντες, εὐρίσκουμε τὴν ἀμίμητον ἐκείνην ἀλληλογραφίαν τοῦ Κ ε ρ α τ ᾶ κ ῖ α, θαυμάζομεν τὴν λεπτὴν καὶ βαθεῖαν ἔννοιαν τὴν περικλει-

ομένην εἰς τὸ Π ρ ῶ τ ο μ α ς φ ῖ λ ῖ, καὶ παραϊπέρω ἀναγνώσκουμεν ἀπλήρως τὰ ἐρωτικά... τ ρ ο π ᾶ ρ ῖ α καὶ τὸ Τ ὄ ρ α π ο ὖ μ ε γ ᾶ λ ω σ ε ς ε ς, τὸ φέρον ὡς ἐπικεφαλίδα τοὺς στίχους :

Δὲ γνώριζα γιὰ ποῖα κυρὰ τραγοῦδαγε ἡ καρδιά μου,
ε' εἶχε ἀπὸ νῆπιον ἄκονισμα καὶ τῶκρυφε ἀπομύνα,
καίτῳρα ποῦ μεγάλωσε, κ ρ υ φ ῆ β α σ ῖ λ ῖ σ τ ᾶ μου,
ὅσα τραγοῦδια σῶγραψε σ' τὰ φέρνω ἔνα-ἔνα.

Πόση βαθύτης ὑποκρύπτεται εἰς τοὺς τέσσαρας τοῦτους στίχους ! Ἀλλὰ καὶ κατωτέρω τοῦ αὐτοῦ ποιήματος θά εὐρησῆτε στίχους ἀπαρχαίλλους διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς λεπτότητα τοῦ αἰσθηματος :

Νὰ γένω, θέλω, λούλουδα
κι' ἐμπρὸς μου σὰν διαβαίνης
νὰ σβυῶ ὅτ' ἀποδράκία σου
καὶ σὺ νὰ μ' ἀποσβένης
καὶ πάλι μ' ἔνα βλέμμα σου
νὰ ζῶ ! καὶ νὰ θυμόνης,
καὶ πάλι νὰ μὲ λυόνης,
ἀγάπη μου γλυκεῖά !

Ἄφοῦ κατόπιν ἐντυφῆσῃ τις εἰς τὰς σελίδας τοῦ χαριστάτου : Ζ α κ υ θ ῖ ο ὕ Σ π ο υ ρ γ ῖ τ ῆ, φθάνει τέλος εἰς τῆς Σ π ῖ θ α ς, ἀληθεῖς σπινθηρισμοὺς πνεύματος κομψότητος καὶ χάριτος, ἄς, ἔστω καὶ ἂν ἐμελλόμεν νὰ ζημιώσωμεν τὸν ποιητὴν, θά παραθέτομεν ἐνταῦθα, ἂν ἡδυνάμεθα, ὅλας ἀνεξαιρέτως, διότι ἀγνωστοῦμεν ποῖαν ἐξ ὄλων νὰ παραλείψωμεν. Πρὸς τὸ παρὸν ἀκούσατέ τινας ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐν πρώτοις τὴν : Ζ ω ἡ ψ ἔ μ μ α :

Ἐνα ψευτοπαράμυθον εἶν' ἡ ψεύτικη ζωὴ μας
καὶ ψευτοπετᾶ ε' τὸ τέλος σ' ἄλλο ψέμμα καὶ ἡ
[ψυχὴ μας.

Δυστυχεῖς ! ψευτογελάμε, ψευτοζοῦμε, ψευτοκλαίμε,
κι' ὅταν λέμε « κόσμε ψεύτη ! » ψέμματα κι' αὐτὸ
τὸ λέμε.

Σ' τ' ἄλλου κόσμου μας τὴ θύρα, βάλτε μου γιὰ
[μόνο στέμμα :

Μιᾶν ἀλήθεια βρῆκα μόνη-τὴν ψευτιά !- καὶ τοῦτο
[ψέμμα.

καὶ κατωτέρω, τὴν ἐξομολόγησιν ὅτ' ὁ ν π ν ε υ μ α τ ῖ κ ὸ μ ο υ :

Παπᾶ μου, κάθε μου κηδὸ εἰς ἐξομολογοῦμαι,
μὰ ἐκεῖνη πῶχῳ ὅσῃν καρδιά καὶ νὰ σ' τὴν πῶ
[φοβοῦμαι.

Ὅχι, ἀδελφέ, μὴν κολαστῆς' εὐθὺς ποῦ τὴ γροῖ-
[κῆσῃς
τὴν κόρη τοῦ πλησίου σου, φτωχῆ, θά ἐπιθυμήσῃς.

Κατωτέρω, εἰς μίαν ἄλλην σ π ῖ θ α, βλέπετε τὴ Ζ α κ υ θ ῖ ο ἐν λαμπρᾷ καὶ πιστοτάτῃ φωτογραφίᾳ, ἀλλαχοῦ δὲ θά μαγευθῆ τις μὲ τὸ ὠραῖον τοῦτο σ τ ἡ Ζ ω ἡ μ ο υ δίστιχον :

Ζῆς καὶ μὲ ζῆς, μ' ἀντί ζωὴ μ' ἐσέ, ζωὴ μου νᾶχω,
σκορπᾶ μπροστά σου ἡ νεότη μου σάν τὸ νερὸ
[ε' τὸ βράχο.]

Εἰς ἄλλας, τέλος, θαυμάστῃ εἶνε ἡ ἐν αὐταῖς ἐκφραζομένη ἀλήθεια, ὡς ἡ σ π ῖ θ α : Σ' ἀδελφὸ π α υ σ α ν ῖ α, καὶ ἡ ἀμίμητος αὕτη σκέψις :

Ἄν ζωγράφιζε ἡ μορφή μας
Ὅσους πόνους κρυφακλειοῦμε,
Πόσους, πόσους, ποῦ φθονοῦμε
θὰ τοὺς κλαίγαμε πικρά.

Καὶ τώρα, κλείοντες τὸ « Πρωτοχρονιάτικο δῶρον »

σταχυολογοῦμεν ἐτι ἐξ αὐτοῦ περιεκτικῆν τινα ἐνὸς τῶν Τραγοῦδιῶν τῆς κισθάρρας, ἔνα τελειώσωμεν ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπῃθεν καὶ ἐκάμομεν τὴν ἀρχὴν :

Τῆς ταλαίπωρης ψυχῆς μου
τραγοῦδῶ τὸ μυστικὸ
καὶ τ' ἀπλόνω ὅτ' ἀφερέα σου,
ζεφυράκι μου γλυκὸ.

Νὰ τὸ πᾶς συντροφιασμένο
μὲ τὰ δάκρυα μου μαζῶ
στὴν ψυχὴ ποῦ μὲ μαγεύει
καὶ γιὰ μὲ μονάχα ζῆ.

Ὅ,τι κυρίως διακρίνει τὸν κ. Τσακασιάνον ἐν τῇ ποιήσει τοῦ εἶνε ἡ περὶ τὴν ἔμπνευσιν πρωτοτυπία. Λαμβάνων τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ἢ ἀπ' αὐτῆς τοῦ τῆς ψυχῆς, ἀναπαριστᾷ εἰς τὰ ποιήματά του πιστῶς ὅ,τι προσέβαλεν αὐτόν, ἐπιτυγχάνων συναμα θαυμαστικῶς περὶ τῆς ἀνατύπωσιν τῆς ἰδέας. Ἀλλὰ τὸ πρῶτιστον τῶν προνομίων τῆς ποιήσεως τοῦ κ. Τσακασιάνου εἶνε ἄλλο τι' εἶνέ τι τὸ ἐκτάκτως συμπαθὲς ὅπερ ὅλα αὐτοῦ τὰ ποιήματα ἀποπνεύουσι, καὶ διὰ τὸ συμπαθὲς τῶν τοῦτο παρακινουσι πάντα φίλον τις ποιήσεως

... νὰ τὰ σφίξῃ ὅτῃ θερμῆ του ἀγκάλη.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὸ « Πρωτοχρονιάτικον δῶρον » τοῦ θά γίνῃ ἐφέτος προσφιλὲς εἰς πάντας,

κι' ὅσαις καρδίαις πονοῦνε, θά τὸ ἔχουν δροσιστικὸν στὸν πόνοτους βοτάνι.

K.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΚΟΛΟΥΒΟΥ

(Συνέχεια)

Ἡ θεὰ ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Κόλεσβεργ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξαντληθῆ, ὅτε ὁ οὐρανὸς ἤρχισε νὰ καλύπτηται ἀπὸ νέφη, συγχρόνως δὲ ἠγέρθη τόσον σφοδρὸς βόρειος ἀνεμὸς, ὥστε μετὰ κόπου ἰστάμεθα ὄρθιοι. Κατὰ δυστυχίαν δὲ, πρὶν προλάβωμεν νὰ καταφύγωμεν εἰς ἄκρον τι, μᾶς κατέλαβεν σφοδρὰ χιῶν, ἣτις εὐθὺς ἀνελύετο πίπτουσα. Τοῦτου ἐνεκα τὸ ἔδαφος κατέστη ὀλισθηρὸν, ὥστε ὁ ἀκόλουθός μου Βουκάτος ὀλισθήσας ἔπεσεν ἐπ' ἐμοῦ καὶ ἐκρεμάσθη ἐκ τοῦ τραχήλου μου. Εὐτυχῶς ἤμην τὴν στιγμὴν ἐκείνην καλὰ σπυριγμένος καὶ ἡδυνήθην νὰ κρατήσω καὶ ἐκείνον καὶ τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἔφερον. Ἡ χιονώδης ὁμως ἐκείνη καταιγὶς ἦτο τόσο σφοδρὰ καὶ πυκνὴ, ὥστε μᾶς ἀπετύφλωσε καὶ δὲν ἡδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν ποῦ βαδίζομεν, συγγάκις δὲ ἐπίπτομεν καὶ μονονουχί ἀπηλπίσθημεν. Ἐπὶ τέλους βοηθοῦντες ὁ εἰς τὸν ἄλλον κατορθώσαμεν νὰ κατέλθωμεν ἐπὶ τοῦ ὄρους μὲ κατεσχισμένα ἐνδύματα καὶ κατάβροχοι. Εὐτυχῶς ὁ ἰατρὸς Κνόβος μᾶς εἶχε στείλει ἤδη ἄμαξαν φορτηγὸν, ἣτις μᾶς ἀνέμενεν. Πίστηλα-μεν λοιπὸν εἰς αὐτὴν ὅσοι ἐχοροῦσαμεν καὶ ἐφθάσα-

μεσ εἰς τὰ σκηνώματα περὶ λύγων ἀφ' αὐτοῦ εὐτυχέστεροι οἱ πεζοπορήσαντες, διότι δὲν ἐπάγωσαν ὅσον ἡμεῖς ἐπὶ τῆς ἀμάξης.

Οἱ παγεροὶ οὗτοι καὶ χιονώδεις ἀνεμοὶ εἶνε ἀληθῆς πανώλη δ.α. τὰ ὀροπέδια τῆς βορείου Καπλάνδης, διότι κατ' ἔτος θερίζουσι τὰ οἰκίδια ζῶα καὶ ζημιώνουσι σπουδαίως τοὺς ἀτυχεῖς κατοίκους. Ἐπέρχονται δὲ οἱ ἀνεμοὶ οὗτοι περὶ τὰ μέσα ἢ τὸ τέλος τοῦ ἐκεῖ χειμῶνος, ὅτε δηλ. ἡ μακρὰ ξηρασία καὶ ἡ ἔλλειψις χόρτου καὶ τροφῆς ἔχει καταστήσει τὰ ζῶα ἀσθενῆ καὶ κάτισχνα, ὥστε δὲν δύναται ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς ἀγρίας ἐκείνης κακοκαιρίας. Καὶ ὅσα μὲν τῶν ζῶων τούτων δὲν ὑποβάλλονται εἰς βορείας ἐργασίας, ἀντέχουσι πως, τὰ ἐργαζόμενα ὅμως καὶ χρησιμώτατα πάσχουσι περισσότερο, πολλάκις δὲ οἱ ἀτυχεῖς Βόεροι χάνουσιν ὅλους τοὺς ζευγίτας βούς των ἐντὸς μιᾶς νυκτός, ἅμα τὸ θερμοῦμετρον καταβῆ ἐξ βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδέν. Διὰ ν' ἀποφύγω λοιπὸν τοιαύτην τινα συμφορὰν, ἐξώδευσα ὅλα μου σχεδὸν τὰ ὑπόλοιπα χρήματα πρὸς προμήθειαν χόρτου καὶ ὅμως, πρὶν διέλθω τὴν πολιτείαν τῆς Ὁράνζης, πολλὰ τῶν ζῶων μου εἶχον ἐξασθενήσει τοσοῦτον, ὥστε κατέλιπον αὐτὰ εἰς διαφόρους γεωργούς, πάντα δὲ μετ' ὀλίγον ἀπέθανον.

Ἡ κακοκαιρία αὕτη ἐν Κόλεσβεργ μεγάλην ἐδυσχέρανε τὰς ἐργασίας μας. Μόλις ἤρχιζαμεν τι καὶ ἐσπεύδομεν νὰ θερμάνωμεν τὰς παγωμένας χειρὰς μας. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κρέας ἐκεῖ εἶνε ἀκριθὸν, ἐπρομηθευόμεθα αὐτὸ τοῦ λοιποῦ μόνοι κατὰ μέγα μέρος διὰ θήρας, ἥτις ἦτο ἀφθονός.

Τέλος, ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεώς μας καὶ ἀπεχαιρέτησαμεν τοὺς φίλους μας καὶ τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν. Τώρα θὰ ἐμάνθανον οἱ ἀκόλουθοί μου τι θὰ εἶπη ταξιδίον ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀφρικῇ. Ὅτι ἕως τότε εἶχον ἰδεῖ ἦτο μόνον προῆτοιμασία καὶ εἶχε γεῦσιν Εὐρώπης. Λίαν πρῶτῆς πρώτης τοῦ ταξιδίου ἡμέρας ἔλαβον ἀνά χειρὰς τὴν μικρὰν μάλιστα καὶ ἤρχισα τὸν δρόμον, διότι ὁ διευθύνων τὴν μικροτέραν καὶ σιδηρὰν ἀμαξάν ἀφείλε νὰ προπορεύηται καὶ νὰ δεικνύη τὸν εὐκολότερον δρόμον εἰς τὰς ἀκολουθούσας φορτηγὰς ἀμάξας. Τὸ πρῶτον θέαμα, τὸ ὅποιον τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶδομεν, ἦτο κατασκευαστικὸς τῆς πένης ἐκ Κοράννης μετ' ἀνάπληρον τὸν ἕτερον πόδα. Ὁ δυστυχῆς ἐκάθητο ἐκατοντάδας τινὰς βημάτων παράμερα τῆς ὁδοῦ, ἐπειδὴ δὲ εἶχον προπορευθῆ πολὺ καὶ ὄφειλον νὰ περιμένω τὰς φορτηγὰς ἀμάξας, μεταχειρίσθη τὸ ὄπλον μου ἵνα φονεύσω πτηνὰ τινα διὰ τὸ δεῖπνον, κυνηγῶν δὲ ἐφθασα πρὸς τὸν ἀτυχῆ ἀνάπληρον. Ὁ δυστυχῆς ἐμάσσα τεμάχιον ξηροῦ δέρματος, τὸ ὅποιον εἶχεν εὖρε καθ' ὁδὸν διότι νεκροὶ βόες ὑπῆρχον πολλοὶ καθ' ὅλην τὴν ὁδόν, θύματα τῶν ποικίλων νοσημάτων καὶ τῆς γενικῆς ἐκτραλακρώσεως τῆς χώρας ἐκ τῶν γιλιῶν ζευγῶν βῶων, οἱ ὅποιοι διήρχοντο καθ' ἑκάστην τὴν ὁδὸν ἐκείνην.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπαξ μόνον ἀπεξέυξαμεν ποὺς ἀνάπαυσιν καὶ βόσκημα τῶν ζῶων. Διε-

χόμενοι χώραν ἀπελιστικῶς ἔρημον, ἐφθάσαμεν εἰς κτήμα τι κείμενον μεταξὺ δύο βραχυδῶν λόφων, Νιούπορτ καλούμενον· ἐκεῖ ἐξετίσθημεν ἐπ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ κ. Κνόβαλ, διατηροῦντος ξενοδοχεῖον μετὰ παντοπωλείου. Ἐκάμαμεν δὲ διαφόρους ἐκδρομὰς εἰς τὰ περίξ καὶ ἠξήσαμεν τὴν συλλογὴν μας διὰ διαφόρων σπόρων. Ὅπου ὁ σπόρος τῶν ἀκανθῶδων τῆς χώρας ἐκείνης θάμνων φυτρώση, σχηματίζεται πυκνὴ σωρεία θάμνων ἐντὸς τῶν ὁποίων ὀρύττουσι τὰς φωλεὰς των οἱ ποντικοὶ τῶν ἀγρῶν, τὰ δὲ ἀρπακτικὰ ζῶα δυσκόλως εἰσέρχονται εἰς αὐτὰς διὰ τῶν πυκνῶν ἐκείνων θάμνων. Εἶνε δὲ τὰ συνήθη ἀγρία καὶ ἀρπακτικὰ ζῶα τῆς χώρας ἀγριογάτοι, θῶες, ὕιναϊ καὶ πτηνὰ ἀρπακτικὰ.

Ἐκ Νιούπορτ πρὸς βορρᾶν βαδίζοντες, ἐφθάσαμεν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας εἰς μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων γεφυρῶν, αἱ ὅποιαι εἶνε κτισμέναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Ὁράνζης. Ἡ γέφυρα αὕτη, ἥτις εἶνε ἡ δευτέρα τὸ μέγεθος ἐν ὅλη τῇ χώρᾳ, ἔχει μῆκος 1339 ἀγγλικῶν ποδῶν καὶ ἐκόστισε 3,000,000 φράγκων. Ἐν τούτοις δὲν ἐχάρημεν ἐντελῶς τὴν ὠραίαν ἐκείνην γέφυραν, διότι ἐπλήρωσα διόδια 100 φράγκα, μόλις δὲ ἐπατήσαμεν τὸ ἔδαφος τῆς ἐλευθέρως πολιτείας τῆς Ὁράνζης, μᾶς ἐζήτησαν ὡς φόρον ἀμαξῶν 15 φράγκα καθ' ἀμαξάν. Αἱ μεσημβριναὶ περιφέρειαι τῆς πολιτείας ταύτης, ἡ Φιλιπποῖς, ἡ Φάουρεμιθ καὶ ἡ Βεθουλία, ἦσαν καταφάλακροι ἐκ τῆς ξηρασίας, ὅπως ἡ Κραδόκη καὶ ἡ Καλεσβέργη καὶ εἰς χειρότερα. Ἐν τούτοις ἡ διάβασις εἰς τὴν ἐλευθέρην πολιτείαν τῆς Ὁράνζης μοι ἦτο εὐχάριστος, διότι τοῦ λοιποῦ ἀπηλαττόμεθα πλέον τῶν ἀηδῶν σκηνῶν, αἱ ὅποιαι διεδραματίζοντο ἐν Καπλάνδῃ μεταξὺ Κολεσβέργης καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Ὁράνζης ὡς ἀπεξυγνύομεν πρὸς ἀνάπαυσιν, τοῦ νὰ βλέπωμεν δηλ. συσπειρουμένους περὶ ἡμᾶς Βοσοῦτους καὶ Ζουλοῦ, Γρόκας καὶ Κοράννας ὡς βουβάλους νὰ ἐρίζωσι, νὰ καταρῶνται καὶ νὰ καταματώνονται ἀλληλοπληττόμενοι.

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

Ἡ ΕΠΙΑΝΟΔΟΣ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου τοῦ 188... ἔτους, διερχόμενος ἐκ Μ*, παραλίου πόλεως τῆς Κιλικίας, ἐφιλοξενήθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φίλου μου κ. Κ*.

Ἦτο ἑσπέρα εἰς ἄκρον θερμῆ καὶ πνιγρᾶ, οὐχὶ ἀσυνήθης εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα. Ἐκαθήμεθα μετὰ τοῦ φιλοξενοῦντός με κ. Κ* εἰς εὐρείαν πλακόστρωτον αὐλήν, καλυπτομένην ὑπὸ παχέας ἀναδενδράδος κοχλίου, οὕτινος τὰ ἄνθη ἐν πλήρῃ ἀκμῇ, ἀνέδιδον τὴν ἡδυτάτην τῶν εὐωδιῶν. Ἐνώπιον ἡμῶν

ἐξετείνετο κῆπος ἐν ᾧ πλείστα ὅσα ὑπῆρχον καρποφόρα δένδρα.

— Ἐξεφράσατε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γνωρίσητε τὸν πατέρα μου; μοι εἶπεν ὁ κ. Κ*, λαμβάνων ἐκ τῶν χειρῶν τῆς ὑπηρετρίας τὸν προσφερθέντα αὐτῷ σωλῆνα τοῦ ν. α. ρ. γ. ι. λ. ε.

— Ἄν τοῦτο δὲν δίδει κἀνένα κόπον ἢ ἐνόχλησιν εἰς τὸν γέροντα... ἀπεκρίθη.

— Ἄπ' ἐναντίας, θὰ εὐχαριστήθῃ πολὺ. Ἀφ' οὗτο ἔχασε τὴν θρασίν του, βλέπετε, δὲν ἐξέρχεται, καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀπομονώσεώς του αὐτῆς, τόσον ἐνετάθη ἢ περιέργειά του, ὥστε δὲν παύει νὰ ἐρωτᾷ ἀδιακόπως ὅλους μας περὶ τῶν νέων τῆς ἡμέρας· καὶ ἐπειδὴ νομίζει ὅτι καθίσταται ὀχληρὸς πρὸς τοὺς οἰκείους, μεγάλως εὐχαριστεῖται ὅταν τῷ γνωρίσωμεν ξένον τινα, ὁ ὅποιος, κατὰ τὴν ἰδέαν του, θὰ φανῆ πρόθυμος ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του καὶ θὰ ἔχη τὴν ὑπομονὴν ν' ἀκούσῃ κἀνέν ἀνεκδοτόν του, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶδῃ καιρὸν νὰ ἐμιλήσῃ καὶ ζεθυμάνῃ.

Ἐγνωρίζον ὅτι ὁ πατήρ τοῦ φιλοξενοῦντός με ἦτο ἄνθρωπος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ ζῶσα, οὕτως εἶπειν, ἱστορία τῶν ἐνδόξων χρόνων τῆς ἐθνεγεσίας μας, λαβῶν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ διανύσας τὸν βίον καὶ ἐπιδοθεὶς εἰς τὸ ἔργον του, ὡς τόσοι ἄλλοι, ἐν ἀραναίᾳ, οὐδέποτε ζηλώσας φήμην καὶ περγαμηνάς.

Ὁ κ. Κ* ἐκάλεσε τὴν ὑπηρετρίαν καὶ ἐνετείλατο αὐτῇ νὰ βοηθήσῃ τὸν πρεσβύτερον ὅπως ἐξέλθῃ εἰς τὴν αὐλήν. Μετὰ τινα λεπτά ἡ ὑπηρετρία ἀνεφάνη ὀδηγούσα τὸν γέροντα, ἐπερειδόμενον ἐπὶ βακτηρίας. Εἶχεν ὁ πρεσβύτερος ἀνάστημα βραχὺ, κεκυρωμένον ἐκ τῶν ἐτῶν, ἔφερε πώγωνα βαθὺν καὶ λευκὸν, καὶ ἐνδύματα καθάρια. Ἐβόρει τὴν ἱστορικὴν βράκην καὶ φέσιον ὀρθόν. Μοι ἐφάνη ὅτι ἐβλεπον κἀνένα Μισοῦλην ἢ Κανάρην, καὶ εἰς τὴν ἐμφάνισίν του ὑπὸ τοσοῦτον κατελήθη σεβασμοῦ, ὥστε ἠγέρθη παραχρῆμα καὶ ἀπεκαλύφθη πρὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου λειψάνου τοῦ Ἀγῶνος. Προῦχώρησα βήματὰ τινα πρὸς ὑποδοχὴν του καὶ ἐβόηθη αὐτὸν νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ καναπέ, θέσας προσκεφάλαιον ὅπισθεν ὅπως ἐπακουμβήσῃ τὰ νῶτά του.

Παρήλθον στιγμαὶ τινες σιωπῆς, ἢν διέκοψα ἀποτεινὰς τὸν λόγον πρὸς τὸν σεβάσιμον γέροντα.

— Εἶχον μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ σᾶς γνωρίσω, εἶπον. — Πῶς ἔχετε;

— Σ' εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε, ἀλλὰ δὲν γνωρίζω ποῖος εἶσαι ἢ εὐγενεῖα σου, ἀπεκρίθη ψαύων τὴν χειρὰ μου.

— Δὲν τὸν γνωρίζεις, πατέρα; ἀπεκρίθη ἀντ' ἐμοῦ ὁ κ. Κ*. Εἶνε ὁ κ. Κ.

— Καὶ πόθεν εἶνε τοῦ λόγου σου;

— Εἶμαι ἐκ τῆς νέου Σ... ἀπεκρίθη, κῆρας πρὸς τὸ οὐδ' ἐπὶ γέροντος.

— Ὅχι δά! εἶπεν ἐκπληκτός· καὶ μειδιάσας προσέθετο. — Ἐπῆγα μὲν φορὰ εἰς τὴν Σ... ἀλλ' ἐπέρασαν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε· καὶ μετὰ μικρὰν σιωπῆν. — Καλὴ νῆσο; ἢ Σ... ἀλλὰ πτωχὴ· δέμεινα ἐκεῖ ἀρκετὰς ἡμέρας καὶ ἐφυγον κατευχαρι-

στημένος ἐκ τῆς περιποιήσεως τῶν κατοίκων. Πολὺ φιλόξενοι ἄνθρωποι οἱ Σοί. Δὲν εἰζέυρω ἂν ἦνε ἀκόμη οἱ ἴδιοι. Νὰ σοῦ εἰπῶ μάλιστα καὶ μίαν ἱστορίαν, ἢ ὅποια συνέβη ἐκεῖ, δὲν ἠξέυρω ἂν τὴν ἤκουσες ποτε· ἀλλὰ δὲν θὰ τὴν ἤκουσες διότι εἶνε πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε, καὶ σὺ φαίνεται νὰ ἦσαι νέος ἀκόμη. Ἄκουσε λοιπὸν νὰ σοῦ τὴν διηγηθῶ, ἂν δὲν βαρύνεσαι.

— Ἄν ἡ ἱστορία, ἢν ἀνέφερε προοιμιαζόμενος ὁ γέρον, δὲν ἀνήγεται εἰς τὰ χρονικά τῆς ἰδιαιτέρας μου πατρίδος, ἀναμφιβόλως, ἢ δὲν θὰ μ' ἠγαθήσει ποσὸς, ἢ θὰ μοι προῦξενεῖ ἀνίαν· διότι ἐγὼ ἐσκόπων νὰ ἐρωτήσω τὸν γέροντα περὶ λεπτομερειῶν τινῶν σχετιζομένων πρὸς ἱστορικά τινα συμβεβηκότα κατὰ τὸν ἀγῶνα, τὰς ὁποίας, ὡς ἐκ τῆς πιθανῆς συμμετοχῆς του, θὰ ἠδύνατο νὰ μοι παράσχῃ. Ἀνακαθῆσας λοιπὸν.

— Μετὰ μεγάλης εὐχαριστήσεως, ἀποκρίθη, θ' ἀκούσω τὴν ἱστορίαν σας.

— Ἡ ἱστορία τὴν ὅποιαν θὰ σοὶ διηγηθῶ συνέβη περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, καὶ ὅταν ἐγὼ ἦμην εἰς Σ... μοι τὴν διηγήθησαν μετὰ ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας.

Ἡ πατρίς σου οὐδέποτε ὑπῆρξε ναυτικὴ νῆσος. Ἄλλ' ἂν ἐστερεῖτο πλοίων, εἶχεν ὅμως ναύτας τολμηροὺς καὶ γενναίους, οἵτινες ἦσαν περιζήτητοι εἰς τὰ Ψαριανὰ καὶ Ἰδραϊκὰ πλοῖα. Μεταξὺ τῶν γενναίων τούτων ναυτῶν ἦτο καὶ νέος τις ἡλικίας 23—24 ἐτῶν ὀνομαζόμενος Κωνσταντῆς· τὸ ἐπίθετόν του δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι. Ἐταξείδευε παιδιόθεν μετὰ ὑδραϊκὰ κάρβια καὶ ἦτον ὁ καλλίτερος ναύτης τῆς πατρίδος σου. Ὅλοι τὸν ἠγάπων, διότι ἦτο φρόνιμος καὶ οἰκονόμος, συνετῆρος δὲ καὶ τοὺς γονεῖς του οἱ ὅποιοι ἦσαν πτωχοὶ μὲν ἀλλὰ τίμιοι ἄνθρωποι. Εἶχε μνηύσει εἰς τοὺς γονεῖς του ὅτι τὸν χειμῶνα θὰ ἤρχετο νὰ διαχειμῶσῃ πλησίον των εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἐκείνοι τὸν ἐπαρίμενον πλέον μετὸς τὴν ἀνυπομονησίαν, ὕστερον ἀπὸ πρῶν ἐτῶν ἀπουσίαν. Εἰς αὐτὸ ὅμως τὸ διάστημα ὁ Κωνσταντῆς δὲν ἐλειψέ ποτε νὰ στέλλῃ χρήματα καὶ νὰ τοὺς γράφῃ κάπου κάπου, ἐκείνοι δὲ δὲν ἔπαυσαν νὰ τοῦ μνηύουν ὅτι πολὺ ἐπεθύμησαν νὰ τὸν ἴδω· εἶχον δὲ καὶ σκοπὸν, ἂν ἤρχετο ὁ υἱὸς των κατ' ἐκείνον τὸν χειμῶνα, νὰ τὸν νυμφεύσων, διότι ἦσαν γέροντες πλέον καὶ ἐφοβοῦντο μὴ ἀποθάνουν χωρὶς νὰ πιάσουν εἰς τὰ χέρια των τὸ παιδί τοῦ μόνου παιδιοῦ των. Καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν κορασιῶν τοῦ χωριοῦ, εἶχον κατὰ νοῦν νὰ κάμουν νύμφην των μίαν νέαν ὀρφανήν, ὠραίαν ὅσον καὶ φρόνιμον. Ἡ νέα αὕτη ἐκαλεῖτο Μαρία. Ὁ πατήρ τῆς, ἰδιοκτήτης μικροῦ πλοιαρίου καὶ ἐντιμος ναύτης, ἐναυάγηεν εἰς τὰς ἀνατολικὰς ἀκτὰς τῆς Ἑβδόκας καὶ ἐπνίγη μετὰ τοῦ μόνου ἀδελφοῦ τῆς. Εἰς τὸ ἀκουσμά τῆς καταστροφῆς ταύτης ἡ δυστυχῆς μήτηρ τῆς Μαρίας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ τοῦ συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς καὶ ἀπέθανεν ἀφοῦ ἔπαθε τὰς φρένας. Ἡ οὕτω σκληρῶς ἀπορφανθεῖσα κόρη, ἀπομείνασα μόνη ἐν τῷ κόσμῳ ἐν ἡλικίᾳ δώδεκα ἐτῶν, προσελήθη ὑπὸ τίνος θείας τῆς ἀδελφῆς τοῦ πατρός τῆς, ἥτις πε-

ριεθαλψε και ἐπεριποιήθη αὐτὴν ὡς ἴδιον σέλιον τῆς. Προϊούσης τῆς ἡλικίας τῆς, κῆσανον συγχρόνως καὶ αἱ χάριτες μετὰ τῆς ὠραιότητος τῆς Μαρίας. Πολλοὶ νέοι ἐζήτησαν τὴν χεῖρά τῆς, ἀλλ' ἡ θεία αὐτῆς ἀπεποιεῖτο ἐκάστοτε εὐσχήμως, προβάλλουσα ὡς ἐπιχείρημα τὴν νεαράν ἡλικίαν τῆς. Ἐπιμονώτερος καὶ ἐνοχλητικώτερος ὢλων τῶν μνηστήρων ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας τῶν Παντελῆς, νέος ἀνευ ἐπαγγέλματος τινος καὶ ἠθῶν διεφθαρμένων, ἀλλ' ὁ ὠραιότερος τῶν νέων τοῦ χωρίου. Ἡ θεία τῆς Μαρίας πολλάκις ἐπετίμησεν αὐτὸν διὰ τὴν ἀνάσχυτον ἐπιμονὴν του καὶ ἔκαμε μάλιστα πικρὰ παράπονα πρὸς τὸν ἐφημερίον διὰ τὴν ἀνοικεῖον διαγωγὴν τοῦ υἱοῦ του. Ὁ πατὴρ του ἐπέπληξεν αὐτὸν, βαναύσως μάλιστα, ἀλλ' οὔτε αἱ ἐπιτιμῆσεις τῆς θείας τῆς Μαρίας, οὔτε αἱ ἐπιπλήξεις τοῦ ἱερέως πατρὸς του ἠδυνήθησαν νὰ σωφρονίσωσι τὸν ἐρωτόληπτον Παντελῆ. Ἀπελπισθεὶς οὗτος νὰ τύχη παρὰ τῆς θείας τὴν χεῖρα τῆς Μαρίας, ἀπεράσισε νὰ στρέψῃ τὴ βέλῃ κατ' αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ τῶν διαλογισμῶν του καὶ καιροφυλακτικῶς ἐσπέραν τινα, καθ' ἣν ἡ Μαρία βραδύνασα εἰς τὴν πηγὴν, ἤρχετο φέρουσα ἐπ' ὤμου τὴν ὑδρίαν τῆς, ἐπλησίασεν αὐτὴν καὶ τῆ ἐξομολογήθη τὸν ἐρωτὰ του, προσθέσας ὅτι θὰ ἐρρίπτετο εἰς τὰ μαῦρα κύματα ἂν ἐκείνη ἤρνεῖτο νὰ τὸν ἀγαπήσῃ.

Εὐτυχῶς ἡ θεία, ἀγρυπνος φύλαξ τῆς Μαρίας, ἀνησυχούσα διὰ τὴν βραδύτητά τῆς, ἐξεκίνησεν εἰς προὔπαντίσιν τῆς καὶ συνέλαβεν ἐπ' αὐτοφρόνῳ καὶ ἐν τῇ ἐξάψει τῶν ἐρωτικῶν ἐξομολογήσεών του τὸν κύρ Παντελῆ. Δὲν χάνει καιρὸν, ἐκβάλλει τὸ σурτὸ καλίγι τῆς καὶ ἐπιπίπτει ὡς θύελλα κατ' αὐτοῦ. Πού πονεῖς, πού δὲν πονεῖς, κύρ Παντελῆ! Τί τὰ θέλετε — ἡ χάλαζα αὕτη τῶν κτυπημάτων ἐψύχρανε, φαίνεται τὴν θερμότητα τῶν αἰσθημάτων τοῦ νέου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ ἀρκετὸν καιρὸν ἐπαυσε νὰ ἐνοχλῇ τὴν Μαρίαν καὶ τὴν θείαν τῆς. Ἄλλ' ὅτε ὁ Παντελῆς ἔμαθεν ὅτι τὴν Μαρίαν τὴν προξενεύουσι τοῦ Κωσταντῆ ὁ ὁποῖος θὰ ἤρχετο τὸν χειμῶνα, τοῦ ἐμβῆκαν, ὡς λέγουσιν, πάλιν οἱ φύλλοι στ' αὐτῆ. Δὲν εἶχεν ἡσυχίαν, ἐξενουτοῦσε ὑπὸ τὰ παράθυρα τῆς Μαρίας, καὶ δὲν ἄφισε τραγούδι πού νὰ μὴν τῆς τὸ εἶπῃ. Ἦτον ἀλήθεια καὶ καλόφρωνος, μὰ ὁ παπᾶς του τὸ εἶχε καῦμό, γιατί ὁ υἱὸς του δὲν ἤθελε νὰ ψάλλῃ εἰς τὴν ἐκκλησιά.

*Ετυχε ποτε νὰ ἦνε ἡ Μαρία εἰς τὸ παράθυρον — διότι ἄμα ἐγίνε λόγος διὰ τὸν Κωσταντῆ, ἡ θεία τῆς οὔτε εἰς τὸ παράθυρο τὴν ἄφισε πλέον νὰ εὐγῃ, καὶ ὄχι διότι τὸ κορίτσι εἶχε κάμειαν ἰδέα διὰ τὸν Παντελῆ — κάθε ἄλλο! — ἐπενοῦσε λοιπὸν ὁ Παντελῆς καὶ τὴν εἶδεν. Ἡ κόρη ἀπὸ τὸν φόβον τῆς ἄμα τὸν εἶδε, ἔκαμε ὅπως κάμνει τὸ πουλὶ ὅταν τὸ μαγνητίζῃ τὸ φεῖδι: — ἐστάθη καὶ τὸν ἐκύτταξεν.

— Ἄχ! τῆς φωνάζει ὁ Παντελῆς καὶ ἀγριεῖται τὰ ὕματα του. — Ὅσο σ' ἀγαποῦσα πρῶτα, τόσο τώρα σὲ μισῶ! Ἄλλὰ ἐνοια σου, καὶ δὲν θὰ σοῦ ἐπράσῃ! Δυστυχία σ' ἐκείνον πού θὰ σὲ πάρῃ! . . .

Καὶ τὴν ἐροβέρισε μὲ τὸ δάκτυλό του. ἔπειτα ἔφυγεν.

Ἡ νεανίς κατατρομαγμένη, ἐστέκετο ἀκόμη ἀλλὰ τὰ πόδια τῆς ἐτρεμαν καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ, ἀλλὰ προσέτρεξεν ἡ θεία τῆς, τὴν ὑπεστήριξε καὶ τὴν καταπράυνεν. Ἀφοῦ συνῆλθεν ὀλίγον, εἶπε πᾶν ὅτι συνέβη εἰς τὴν θείαν τῆς, ἡ ὁποία ὄσον γενναία καὶ φρόνιμος καὶ ἂν ἦτο δὲν εἰμποροῦσε νὰ μὴ ταραχθῇ.

— Στάσου δά, εἶπεν ὡς νὰ ὀμιλοῦσε μοναχῆ τῆς, — ἀφοῦ εἶσαι τέτοιος, νὰ σοῦ δείξω γ' ὡς πὸς ἀπίδια βάζ' ὁ σάκκος. . . Δὲν ἤθελα νὰ καταφύγω ἔως ἐκεῖ, ἀλλὰ σὺ δὲν τρώγεις πειρᾶ! . . .

Καὶ ἔστειλε νὰ καλέσῃ ἕνα ἀνεψιὸν τῆς, ἐξάδελφον τῆς Μαρίας, ἕνα παλληκαρᾶ ἔως ἐκεῖ ἀπάνω.

— Δὲν ἤθελα ν' ἀκούεται τὸ κορίτσι, τοῦ λέγει, — γιὰ τοῦτο τὰ ὑπόμεινα ὄλα χωρὶς νὰ κάμω λόγο σὲ κένενα. ἀλλὰ ἔχασα πειρᾶ τὴν ὑπομονή μου. Τὸ καὶ τὸ, τοῦ λέγει, μὰς κάνει ὁ Παντελῆς τοῦ παπᾶ. . . . Νὰ σὲ ἰδῶ!

— Ἐνοια σου, θειά, λέγει τὸ παλληκαρὶ καὶ τρίζει τὰ δόντια του. — Ἄλλη μιὰ φορά τοῦ ἔχω τινάζει τὴν προβιά του γιατί μοῦ ἔκαμε χαλάστραις ἴσῃ Ἀμέρισα (*) τοῦ. . . Ἐνοια σου κ' ἐγὼ τὸν διορθῶ.

Εἶπε καὶ ἔφυγεν ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸν θυμὸν του. Δυστυχῆ Παντελῆ κ' ἂν πέσης ἴστα νόχια του. . .

Τὴν ἐπαύριον ἐγίνε γνωστὸν εἰς τὸ χωρίον ὅτι ὁ Παντελῆς ἐξυλοφορτώθη μὲ τὸν παραδοξότερον τρόπον πού ἤκουσα εἰς τὴν ζωὴν μου. Ἐνῶ ἐπέστρεφε νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν του, ἀγνωστος ἐκάλυψεν αὐτὸν μὲ ἐν χράμι ἀπὸ κεφαλῆς, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδωσε καλὰ, τὸν ἔκαμε τοῦ ἀλατιοῦ, πού λέγουσιν. Δὲν ἤξεύρω ἂν τὴν μέθοδον αὐτὴν τοῦ ξυλοφορτώματος, τὸ χράμι, ὅπως τὸ λέγουσιν εἰς τὴν πατρίδα σου, τὴν ἐξασκοῦν μέχρι σήμερον. Τότε ἤκαζεν. ἀλλ' ἦτο μέθοδος καλὴ, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἔμεινε ἀγνωστος πάντοτε ὁ δράστης. Οὕτω καὶ ὁ κύρ Παντελῆς, ὅστις δὲν κατόρθωσε μὲν νὰ μάθῃ τὸν φιλοδωρήσαντα εἰς αὐτὸν τοῦ ραβδισμοῦ, ὑπόπτεισεν ὅμως, ἡ μάλλον ἦτο βέβαιος περὶ τῆς ὑποκινήσεώς αὐτοῦ.

Πολλοὶ παρῆλθον ἡμέραι μέχρις ὅτου θεραπευθῆ ἕκ τῶν πληγῶν του, ὅτε μένεα πνέων, ἐξῆλθεν ἤδη τῆς οἰκίας του, κάτω νεύων τὴν κεφαλὴν ἐξ ἐντροπῆς. Καὶ δὲν ἐντρέπετο διὰ τὴν ἀφορμὴν ἐνεκα τῆς ὁποίας ἐγένετο ἄξιος τῶν ραβδισμῶν τῶσόν, ὅσον διὰ τὴν προσβληθεῖσαν περιφιλαντίαν του, αὐτὸς ὁ ἐπὶ παλληκαρισμῶ καυχόμενος, νὰ ζυλισθῇ τύσον ἀνηλεῶς! Πρὸς δικαιολογίαν του λοιπὸν ἔλεγεν ὅτι ἦσαν πολλοὶ οἱ κακοποιήσαντες αὐτόν.

Ἦτο μὴν Ὀκτώβριος. Καὶ ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ἐνθυμούμαι, τὸν Ὀκτώβριον μῆνα εἶχαμε πλέον χειμῶνα καὶ κάποτε μάλιστα πολὺ βαρύν. Τώρα δὲν ἤξεύρω πῶς ἤλλαξαν καὶ αὐτοὶ οἱ καιροὶ ὅπως ἤλλαξαν καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἦτο λοιπὸν Ὀκτώβριος καὶ τὰ καράβια ἐπῆγαιναν πλέον νὰ δέσουν, ὅπως

(*) ἔνομα ταυτόσημον τοῦ Μαρουσῶ.

λέγουσιν οἱ ναυτικοί. Ἐδεσαν τὰ καράβια, ἦλθε καὶ ὁ Κωσταντῆς ἀπὸ τὸ ταξίδι, νὰ ξεχειμάσῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ χαρὰ τῶν γονέων του, ἄμα τὸν εἶδαν, δὲν περιγράφεται.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

A. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Σ' ΑΓΑΠΩ

(ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ)

(Συνέχεια)

Ἰψηλὰ, εἰς τὸ παράθυρον, ὁ Τρέγκ δὲν ἀφῆκε ποσῶς τὴν θέσιν του. Τὴν ἠνένησε καλῶς ὅτε ἐκείνη προχώρησεν εἰς τὴν πεδιάδα. Καὶ μακρὰν ἐκεῖ ὡς καὶ ἐγγύς, οὐδὲν τῶν διατρεχάντων τῷ διέφυγε. Καὶ ὅτε τὴν ἀκούει ἀνοίγουσαν τὴν θύραν τοῦ θαλάμου καὶ τὴν βλέπει ἀναλαμβάνουσαν πρὸ τῶν τέκνων τῆς τὴν προτέραν αὐτῆς θέσιν, ἐπανέρχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὸ βιβλίον του. Εἶνε ὠχρὰ. Τὸ μέτωπόν τῆς αὐλακούται ὑπὸ μακρᾶς ρυτίδος, καὶ τὰ ἄκρα τοῦ στόματός τῆς κλίνουσι πρὸς τὰ κάτω, ὑπὸ τὸ βάρος μερίμνης τινὸς ἣτις τὴν πιέζει.

Ἡ Μαγδαληνὴ ἠγέρθη. Γονυπετεῖ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Γενεθιέθης ἣς λαμβάνει τὰς χεῖρας, χωρὶς ἡ νεαρὰ γυνὴ εἰς οὐδὲν τούτων ὢλων νὰ προσέξῃ, διότι τὸ πνεῦμά τῆς πλανᾶται ἐκεῖ μακρὰν, ἐπὶ τῶν ἰσθῶν τῆς Δέλης. Ἡ Μαγδαληνὴ θωπεύει ἀνὰ ἕνα τοὺς δακτύλους τῆς θεῆς αὐτῆς μητρὸς, μαντεύουσα τὴν ἀφαιρέσιν τῆς. Οἱ δύο τῆς βραχίονες περιβαλλοῦσιν ἀπαλῶς τὸ καταπεποιημένον τῆς Γενεθιέθης σῶμα. Τὸ στόμα τῆς ὀλισθαίνει εἰς τὸ οὖς καὶ ψιθυρίζει.

— Ἀφοῦ τὸν ἀγαπᾶς, διατί δὲν τῷ λέγεις νὰ ἐπανεέλθῃ;

Φρικτῶ καὶ ἀποθεῖ τὴν Μαγδαληνὴν μετὰ τρόμου. Ἡ κόρη αὕτη μαντεύει ὑπερφυσικῶς. Ἡ καρδία τῆς Γενεθιέθης εἶνε γυμνὴ δι' αὐτὴν, μὲ ὄλα τὰ κατατρώχοντα αὐτὴν τραύματα. . .

— Πῶς; . . . Τί εἶπες;

— Τίποτε μαμά, τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ σὲ προσβάλλῃ. σοὶ τὸ ὄμνυμι! Μαντεύω τὸν βίον σου καλὰ. . . Δὲν πταίω. . . Μοὶ συμβαίνει τοῦτο διότι σὲ ἀγαπῶ! Μὲ συγχωρεῖς; . . . εἶπῃ μοι.

Ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν. . . Περιῆλθεν εἰς ἀμηχανίαν. . . Εἶτα σῦρει τὸ παιδίον, τὸ θλίβει ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς, τὸ καλύπτει διὰ φιλημάτων. . . Καὶ εὐθὺς ἡ τυφλὴ θέτει ἀμφοτέρως τὰς χεῖρας τῆς ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς μητρὸς, λέγουσα:

— Μὴ κλιχθῆς. . . κρύψε τὰ δάκρυα σου. . . ὁ πάππος θὰ σ' ἐπιπλήξῃ. . .

V

Ἦτο ἡ ἐπαύριον τῆς εἰς τὸν Τουρζῆν προαγγελθεῖ-

σης ὑπὸ τοῦ Ροζῆν ἑορτῆς. Ὁ ἥλιος ἠκτινοβόλει καὶ ἡ θερμότης ἦτο πνιγηρὰ, μετὰ νύκτα ἐπίσης θερμὴν. Τὰ ἄνθη κλίνουσι τὴν κεφαλὴν, ἀδύνατα, ἀνευ ἀντιστάσεως. Τὰ δένδρα ὁμοιάζουσι πρὸς νεκροὺς καὶ τὰ πτηνὰ μένουσι κεκρυμμένα ὑπὸ τὰ φυλλώματα. Αἱ ἀκανθίδες μόναι διασχίζουσι τὸν ἀέρα ἀνωθεν τοῦ κήπου, ζητοῦσαι νὰ εὕρωσι τὸ κατάλληλον φυτὸν ἐφ' οὗ νὰ ἐπικαθίσωσιν. Ἡ πεδιάς ὑπνώττει καὶ εἶνε βεδυθισμένη εἰς τὴν σιγὴν. Ἐργάταινες συσσωρεύουσι τὸν χέρτον πλησίον τοῦ περάματος βραδέως καὶ βαρέως, χωρὶς νὰ φαλλῶσι ποσῶς αὐτοὶ οὗτοι καταβεβλημένοι. Βλέπει τις τὰς γυναίκας μὲ τοὺς ἰσχνούς τῶν ὤμων ἀποκεκαλυμμένους, ἐν ᾧ τὰ βραχίονα τῶν φορέματα ἀφίνουσι νὰ φαίνωνται κνημαὶ ξηραὶ ὡς αἱ τῶν ἀγελαδῶν. Τὸ φορεῖον διέρχεται πρὸ τοῦ Κλερμαρέ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾧ οἱ νέοι ἀκολουθοῦσι, χαλκῶχοροι ἐκ τῆς θερμότητος, ὡς ἄνθρωποι ἄλλης φυλῆς, ὁ δὲ ἵππος σῦρει τὸ φορτίον του ἐπιπόνως. Ἐν τῇ γεγυμνωμένῃ πεδιάδι, αἱ γυναῖκες συσσωρεύουσι τὸν πεφλογισμένον χέρτον, περιμένουσαι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ φορέου. Ὁ αἰθῆρ εἶνε πεπυρωμένος, ὁ ἥλιος ἀφόρητος. Μόλος τις ἐπὶ τῆς Δέλης, ὕψηλὰ, ἔχει πεφραγμένον τὸν καταρρακτὴν του ἵνα συσσωρευθῆται τὸ ἐπαρχόμενον ὕδωρ, ἀλλ' ὁ ρυαξ δὲν ρεῖει πλέον, ἀποξηρανοθεὶς ἐκ τοῦ καύσωνος, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπεξηραμένης αὐτοῦ κοίτης φαίνεται ἐδῶ μὲν γλῶχη λεπτὴ καὶ πυκνὴ, ἐκεῖ δὲ ρίζαι καλαμώνων αἵτινες, διψαλέαι, φαίνονται ὑποφέρουσαι καὶ θρηνοῦσαι.

Τὸ ὑελοργεῖον ἦτο κλειστὸν. Ὅλοι οἱ ἐργάται εἶχον συναθροισθῆ εἰς Κλερμαρέ περὶ τὴν δεκάτην. Ὡδήγει αὐτοὺς ὁ Ροζῆν, ἔχων πλησίον του τοὺς ὑποδιευθυντάς, ὧν οἱ δύο γεροντώτεροι ἐκόμιζον ἄνθη. Ἡ Γενεθιέθῃ τοὺς ὑπεδέχθη κάτωθεν τῆς κλίμακος. Ὁ Ροζῆν ἀπήγγειλε μικρὰν ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ προσχεδιαζομένην προσφώνησιν, εἰς τὴν ἡ Γενεθιέθῃ ἀνταπήνησεν, ἐνῶ οἱ μαῦροι καὶ ἰσχνοὶ ἀλλ' εὐρωστοὶ ἐργάται συνωθοῦτο ἵνα τὴν ἀκούσωσι, μὲ τὰς κεφαλὰς τῶν ἀποκεκαλυμμένων ὑπὸ τὸν φλέγοντα ἥλιον.

Ὅτε ἡ νεαρὰ γυνὴ ἐξῆλθεν, ἠθῆνετο πρὸς εἰς τὴν καρδίαν καὶ διὰ βλέμματός ταχέως ἐξῆλθεν ἀνὰ μίαν τὰς μελαγχροινὰς ἐκείνας ὄψεις τὰς ἐμφυχομένους ὑπὸ τῆς χαρᾶς. Ἐκεῖνος ὃν ἐζήτηι, ὃν ἔτρεπε μὴ ἴδῃ ἐκεῖ παρόντα, ἦτο ὁ Μοντεβριάν. Δὲν εὕρισκετο ὅμως μεταξὺ τῶν ἐργατῶν, καὶ ἐκείνη ἀνέπνευσεν ἐξ ἀνακουφίσεως. Ἠσθάνθη τὴν ψυχὴν αὐτῆς ἐλαφρωθεῖσαν ἐκ τινος βάρους.

Ἄλλ' ἰδοὺ αὕτη αἴφνης συνταρασσομένη ὑπὸ σπασμωδικῶν τρόμου. Ἀπέναντί τῆς ἐκτείνεται, ἐπισθεν τῶν πεπυκνωμένων ἐργατῶν, ἡ μεγάλη ὁδὸς ἡ πρὸς τὸ δάσος ἀγροῦσα, πλατεῖα, καὶ ἐν ἐκατέρῃ τῶν πλευρῶν τῆς ὁποίας ἔχουσι θέσει τραπέζας ἐν αἷς οἱ ὑελοργοὶ τὸ ἐσπέρως θὰ δειπνήσωσιν, ἐνῶ τὸ δάσος θὰ ἦναι κατὰ φωτον ὑπὸ πολυχρόνων φανῶν. Εἰς τὸ ἄκρον τῆς λεωφόρου ταύτης ἐφάνη εἰς ἵππευς, ὃν ἐκείνη ἀναγνωρίζει ὡς αὐτὸν τὸν Τουρζῆν, τὸν Τουρζῆν ὃν ἀπεμά-

κρυνεν εκ φέβου μη ούτος συνκινήθη προς τον άντερ-
στην του.

— Προς τι να έρχεται; Το καλον επι ο "Εκτωρ
ν εινε εδω...

Ο Τουρζης άρριπυει, πλητιάζει, και υποκλινεται
προς αυτης, ενω το βλεμμα του προδιδει ανησυχίαν.

— Δέν με περιεμένετε; ειπε χαμηλοφώνως μετ' βε-
δικτημένου μειδιάματος.

— Οχι, βεβίως, άρου σι ειπον οτι θα ήμπαδιζέ-
μην εκ τινος υποθέσεως μου.

— Μήπως γίνονται πρόσκομμα εις την έορτήν σας;
Εινε ανάγκη ν' απέλθω; ...

— Μείνατε, άλλ' ειπέτε μοι, εις ποιον αίσθημα
υπέικων ήλθετε σήμεραν εις Κλερμαρέ ενθα δέν ήθε
βέβικος αν οχ μ' ευρίσκετε προύστην;

— Συγγνώμην, ήμην περί τουτου βέβικος.
— Ηθέον ελάβετε την πληροφορίαν; Είπεν εκείνη
υπερφάνως.

— Παρά του Ροζέν.
— Έστω, άλλ' δέν μοι το άνικινώσατε.

— Έπραξ τουτο υπείκων εις το αυτό εκείνο αί-
σθημα ύπερ προς ύμης υπηγήρευτε, Γενεβιέδη, να με
άπομακρύνετε κατά την ήμέραν ταύτην.

— Και το αίσθημα τουτο;
— Εινε ο φέβος.

— Δικτι άμφιβάλλετε;
— Άγνοώ... Αυτοί οι θιοί σας διαταγμαί...

Η Γενεβιέδη ήννόησεν οτι δέν άπητούσαν πλειότε-
ρακι εξηγήσεις. Δέν άντέτανε πλέον. Άλλ' άορίστως
έμάντευον άμφότεροι οτι το μεταξυ αυτών νέφος έπυ-
κνωτο όλονεν και δέν ήδύνατο πλέον να διακρίνωσι διά
μετου αυτού επίσης καθάρως ως άλλοτε.

Η έορτή δέν ειχε λήξει. Οι έργαται, πάντοτε κατά
έμάδα, έφάνηον οτι κάτι περιέμενον. Και έντως πε-
ριεμένον τινα. Ητο ούτος ο πρεσβύτατος των ύελορ-
γών, ο γέρω Τρουβάλ, σύγχρονος του Ροζέν, οστις κατ'
έτος επί τη έορτή ταύτη προέφερον εις την κυρίαν του
άνθοδέσμην, συνοδεύων την πρόσφοράν του διά τινων φι-
λοφρονητικών λέξεων.

— Τρουβάλ! έκραξεν ο διευθυντής... "Ε! γέρω
Τρουβάλ!

Ενώ τον άνεζήτουν, μικρά τις παρατυχοδσα ειπεν
οτι τον ειδεν υποφέροντα κατά την έσπέραν της προτε-
ραίας. Προφανώς δέν έμελλε να έλθη. Οι έργαται άν-
τήλασον βλέμματα συνδιαλεγόμενοι μετ' ζωηρότητος.

Εφάνηον ήδη παρατηρήσαντες και άλλου τινος την
άπουσίαν. Και ή Γενεβιέδη, εν ω απήντα εις οτι ο
Τουρζης έλεγεν, ήκουε συνεχώς το ένομα του Ρουδε-
δέργ περιφερόμενον από στόματος εις στόμα. ΟΙδείς
ήσθάνετο την τόλμην ή την δύναμιν ύπως άπυθύνη τον
λογον προς την κόμησαν' άλλ' άραυτα έσκέφθησαν
έκεινον οστις αν και τελευταίος όλων: προσήλθεν εις το
κατάστημα ήτο όμως ο ίκανώτερος όλων: περί του Ρου-
δεβέργ. Και αυτός όμως άπουσιάζει. Άλλ' ούτος κάπου
έκει πλησίον θα ήνε... κατ' αυτην την πρωίαν τον συ-
νήντησαν, περιφερόμενον εις τ' περίξ του ύελοργείου,
με τ' έορταστικά του ένδύματα, ως και οι λοιποί έργα-
ται. Διατι δέν εινε μετ' των συντρόφων του; Διατι άπυ-
σύρθη και έμενε μόνος; ... "Α! αν έμενα... ν, θά
έξεφραζετο με εύχέρειαν, με κομψότητα... ήτο κάτο-
χος άνατροφής... Οι έργαται από πολλού το είχαν πα-
ρατηρήσει, μελονότι εκείνος δέν ειχε πολλές μετ' αυ-
τών όμιλίαις.

Δύο ή τρεις, άσποσπασθέντες του έμίλου, έσπευσαν
προς το ύελοργείον... Αίφνης έσταθσαν εν τη δδω

πριν έτι άπομακρυνθώσι πολύ... Άντι να εξακολουθή-
σωσι την δδόν των, στρέφονται προς το δασος... Και
σθάνουσι μέχρι του πύργου αι φωνή αυτών.

— Ρουδεβέργ... τί κλημεις λοιπόν εκεί; Διατι
κρύπτεσαι;

Επανήλθον παρυτα φέροντες μεθ' εκυτών τον
Εκτορα, εν μετ' γελώτων, ώθουν φιλικώς από των
ώμων. Ούτος άνθίσταται παση θυναιμει, υπό τα δέν-
δρα' άλλ' οτε, ώθούντες παντοτε αυτον, τον έφερον επί
της δδου, οτε έγεινεν εις όλους κωταρηνής, δέν
άνθίσταται πλέον. Φθάνει παρυτα πλησον των λοιπών,
ων το σύμπλεγμα άραιοιται επί τη άριζει του.

Ο Ροζέν έλαβε αυτον από τας χείρας και τον έ-
συρτι χωρίς ο Μοντερίαν ν' άντιταξη την παρυμικράν
άντιστατην. Πάν οτι πραττει, το πραττει μηχανικώς.
Οι ύελοργοί συνωθούνται ύπισθεν, εύθυμοι, περιέργοι,
να άκούσωσι τί θα ειρη.

Ο Τουρζης μένει σιωπηλός.
Ο Ρουδεβέργ διέσχισε τας τάξεις των έργατών. Το
βλέμμα του προσήλθεται άγριον επί του δικητοου, και
δέν μετακλινεται ποσώς ή έκφρασις του αυτη, οτε συ-
νήντησε το περίτρομον βλέμμα της Γενεβιέδης.

Ο Τουρζης τον άνεγνώρισε, και κλίνας προς την
κόμησαν ώχρότατος.

— Ίδου οτι μοι εκρύπτεται... Ίδου δικτι έποθείτε
να με άπομακρύνετε...

Εκείνη άνθίσταται, πειράται ν' άρνηθη.
— Τι λοιπόν ήκούσατε να λέγωσιν;

— Ο Ρουδεβέργ αυτός μεθ' ου να έβρον συνομι-
λούσταν πλησίον της Δέλης, δέν εινε άλλος ή ο Μον-
τερίαν...

— Τουρζη, τί σκέψεις εινε αυται;
— Δέν δικηνομαι να σκέπτομαι οτι θέλω: Τίς θα
μοι κήμη διά τουτο την παρατήρησιν;

— Σας ίκετεύω, Τουρζη.
— Άρου ευρίσκειται πλησίον σας καθήκον μου θε-
ωρω το να σας έγκυκαλίπω.

— Δέν σας επιτρέπω τουτο.
— Άλλ' ή παρουσία του εινε ύβρις οι έμε.

— Τω ειχον παραγγείλει ν' άναχωρήση.
— Θα τω παρηγγείλατε τουτο με πρόπον γλυκύν
άναμφιδόλως, άρου δέν το εξετέλεσε.

— Τουρζη, δέν μ' άγαπάτε.
— Τω έντι, σε άγαπώ, Γενεβιέδη, άλλ' σήμεραν
πολύ όλιγώτερον ή τας άλλας ήμέρας.

— Θεέ μου, Θεέ μου, τί να κχω; Θέλω να επι-
στρέψω εις τον πύργον; ν' άποπέμψω όλους αυτούς τους
άνθρώπους; δέν δύναμαι να μείνω πλειότερον.

— Άπ' εναντίας, πρέπει να μείνη, πρέπει ν' άπο-
φύγη τα σχέλια, το σκανδαλον' οι έργαται άκούουσι το
άληθές ένομα του Ρουδεβέργ, πρόσθε λοιπόν μη τοις
το προδώσει.

— Μοι συντριβετε την καρδίαν. Αί ύποψίαι σας μοι
προξενουσι μέγα κακόν.

Εκείνος ήτένιζε χαμά: έσιώπη: Μία του λέξις ή-
δ' ενχο να έγκαρδιώτη την Γενεβιέδην, άλλ' ή λέξις
αυτη δέν εξήργετο των χαιλιών του.

Και ο Ρουδεβέργ, άκίνητος, εύθως με ύρος έκφρα-
ζον μελαγχολικην ειρωνίαν και πρόκλησιν προς τον
Τουρζην, ο Ρουδεβέργ τους εθεώρει παντοτε.

Ο Ροζέν τον επλήξεν επί του ώμου.
— Συ, συναδελφέ μου, οστις έχαις πλειότεραν ευ-
γλωττίαν, λαβε τον λόγον εν όνόματι όλων και ειπέ εις
την δεσποιναν ήμών οτι εξακολουθουμεν άγαπώντες αυ-

την ως πάντοτε και οτι ειμεθα και διά το μέλλον πρό-
θυμοι να την ύπηρετήσωμεν μετ' της αυτης ως πάν-
τοτε άφοσιώσεως.

Ο Ρουδεβέργ, μετ' μικρόν διαταγμέν, έλαβε την
άπόφασίν του και ειπεν ύψηλοφώνως.

— Είμαι εύτυχής, κυρία Ροζέν, διατι εξελέξατε έμε
άντι του άπόντος Τρουβάλ, ύπως άνανισώσω προς την
κυρίαν Μοντερίαν τας διαβεβαιώσεις περί της βαθείας
προς αυτην άφοσιώσεώς σας. Άλλοι θα ήσαν ανταξίω-
τεροι έμου ως εκ της ήλικίας των και της μακρας αυ-
τών ύπηρεσίας, άλλ' ούδεις βεβαίως, αν πρέπει: να
κρίνη τις εκ του μεγέθους της συμπαιθείας ήν ή κυρία
Μοντερίαν έμπνεει προς ήμας, ούδεις άλλος, λέγω,
ήτο άνταξιώτερος έμου οστις, μελονότι τελευταίος όλων
προσήλθεν εις το κατάστημα, σας ύπερέβην εν τούτοις
όλους, αν όχι κατά την ίκανότητα, τουλάχιστον ει την
προς την κυρίαν σας άγαπην... (άκολουθει.)

ΝΥΜΦΗΣ ΕΚΛΟΓΗ

Η ΑΦΗΓΗΣΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΣΥΜΒΕΒΗΚΟΤΩΝ

Διήγημα του Όρμαν. (Συνέχεια)

Ευκόλως δύναται τις να φαντασθη την ζωηράν
αίσθησιν ήν αι λέξεις αυται παρήγαγον επί του
πνεύματος του νεαρού ζωγράφου. Εν τω ένθουσιασμω
του, ήτοιμάζετο να επιδαφιλεύση τας εύχαριστίας
του, οτε ο σύμβουλος τω έματαιώσε το σχέδιόν του,
λέγων: «Λοιπόν, άγαπητέ μοι, το σιγάρον το όποιον
μοι ύπεσχηθήτε;» Είτα δε εξηκολούθησεν. » Είθε
λοιπόν ζωγράφος, και, κατά το λέγειν της κόρης
μου, ζωγράφος κάλλιστος; Αυτό με κατευχαριστεί-
άγαπώ την ζωγραφικην, ή μάλλον την τέχνην, να
μεταχειρισθώ την έκφρασιν της θυγατρός μου Άλ-
βερτινης, και έχω βλέμμα μη δυνάμενον ν' άπατηθη-
είμαι γνώστης, άληθής γνώστης των εικόνων και δέν
δύναται τις να με άπατήση δεικνύων μοι εν Χ ως Υ.
Άφετε, φίλτατε ζωγράφε, πάσαν μετριοφροσύνην
κατά μέρος, και ειπέτε μοι εύθως αν εινε ιδιικά σας
εργα αι εικόνες άς καθ' εκάστην βλέπω έκτεθειμένας
εν ω μεταβαίνω εις την εργασίαν μου, και ών θαυ-
μάζω τους λαμπρούς χρωματισμούς.

Ο Έδμόνδος δέν ήννόει καλώς περί τινων εικό-
νων ώμίλει ο σύμβουλος, άλλ' επί τέλους, μετ' άλ-
λεπαλλήλους έρωτήσεις, ήννόησεν οτι ο Μελέτιος
Φονσβίνκελ ώμίλει περί διαφόρων δοχείων, πινάκων
και άλλων παρομοίων έργων, άτινα πραγματικώς
εθαύμαζε καθ' εκάστην πρωίαν, εν ή ώρα διήρχετο
πρό του πολυτελους καταστήματος του Στομδάσσερ,
θεωρών αυτά ως την έντέλειαν της τέχνης. Ο Έδ-
μόνδος ήκιστα έκολακεύθη εκ της φιλοφροσύνης ταύ-
της, και κατηράτο τον σύμβουλον οστις δέν τω έδιδε
καιρόν να συνδιαλεχθη προς την Άλβερτιναν. Επί
τέλους ο σύμβουλος συννητήθη μετ' τινος των φίλων
του, μεθ' ου συνήψε μακράν συνδιάλεξιν, ο δε Έδ-
μόνδος έπωφελούμενος της στιγμής ταύτης, έπλησι-

ασε προς την Άλβερτιναν, ήτις διά τουτο δέν δυσπ-
ρεστήθη ποσώς.

Η δεσποινίς Άλβερτινα εινε γνωστή δι' όλου
τους γνωρίσαντας αυτην, ως ή προσωποποίησις της
νεότητος, της χάριτος και καλλονής, οτι ένδύεται
φιλοκάλως και κατά τον τελευταίον συρμόν, οτι
ψάλλει θαυμασίως, οτι έλαβε μαθήματα κλειδοκυμ-
βάλου παρά του πλέον διακεκριμένου διδασκάλου,
οτι εις τον χορόν δύναται να συναγωνισθη προς την
καλλιτέραν χορεύτριαν, οτι ζωγραφει εν άνθος μετ'
άμιμήτου τέχνης, οτι εινε χαρακτήρος παιδρού και
εύθymου. Γνωστόν επίσης εινε και το μικρόν της
χρυσόδετον λεύκωμα το περιέχον τας έκλεκτοτέρας
των ποιήσεων και σκέψεων όσαι ύπάρχουσιν εις τα
εργα του Γκαίτε και άλλων διακεκριμένων συγ-
γραφέων, και τέλος, γνωστόν εινε οτι δέν περιπί-
πτει εις ορθογραφικά σφάλματα.

Η Άλβερτινα, παράξτον νεαρόν ζωγράφον, ήσθά-
νετο έαυτην κυριευομένην από συγκίνησιν ζωηροτέ-
ραν εκείνης ύφ' ης εκύριεύετο κατά τας συνήθεις αυ-
της σκευναστροφάς, και έψιθύρισε διά φωνής μελω-
δικής γλυκείς λόγους.

Ο έσπερινός άνεμος ήρχισε πνέων και άνανινών
διά των πτερούγων του το άρωμα των άνθέων. Εν
τινι άλσει, αι άνθόνες έψαλλον τα έρωτικά των
άσματα. Τολμηρός γινόμενος εκ του σκότους, ο Έδ-
μόνδος έλαβε την χείρα της Άλβερτινης και την
εσφιγγεν επί της καρδίας του ή νεάνις άπέσυρεν
αυτην άλλ' άμόνον όπως άφαιρέση το χειροκτίον της,
είτα δε πάλιν άφήκεν αυτην εις την διάθεσιν του
εύτυχου Έδμόνδου, οστις έμελλε να την καλύψη
διά φιλημάτων, οτε ο σύμβουλος πλησίασας, ειπεν:

«Η έσπερινή ψυχρότης βαθμηδόν γίνεται πλέον
επαισθητή: έπρεπε να λάβω μαζί μου κανέν επα-
νωφόριον: τυλίχθητι εις το σάλιόν σου Άλβερτινα,
εινε, άγαπητέ μοι ζωγράφε, σάλιον τουρκικόν, το
όποιον μοι έστοίχισε πενήντα δραίρα δουκάτα.
Τυλίχθητι, είπα, και πηγαίνωμεν. Καληνύκτα, καλέ
μου φίλε.»

Ο Έδμόνδος, εξ αίσθηματος άδροφροσύνης ώθύ-
μενος, έσυρε πάραυτα την σιγαροθήκην του και προσέ-
φερε νέον σιγάρον προς τον σύμβουλον.

— Σας ύπερευχαριστώ, άνέκραξεν ο Μελέτιος·
είθε λιαν ύποχρεωτικός. Η άστυνομία άπαγορεύει
το κάπνισμα καθ' ήν ώραν διέρχεται τις τον κήπον,
και δι' αυτον τον λόγον το σιγάρον θα μοι φανη
έτι καλλίτερον.

Καθ' ήν στιγμην ο σύμβουλος έπλησίασε προς
τινα φανόν να άνάψη το σιγάρον του, ο Έδμόνδος
εζήτησε δειλώς παρά της Άλβερτινας την άδειαν
του να την συνοδεύση. Εκείνη εις άπάντησιν έστη-
ρίγη επί του βραχίονός του, και άμφότεροι πρού-
χώρησαν εν τη δδω, οτε δε ο σύμβουλος τους εφθασε,
θα εθεώρει τις αυτον τουτον ως προϊδύοντα περί του
Έδμόνδου οτι έμελλε να επανέλθη μετ' αυτών εις
την πόλιν.

Οστις ύπηρες νέος και ήρωτεύθη, θα μαντεύση
οτι ο Έδμόνδος, βεδίζων παρά την Άλβερτιναν,
εφαντάζετο οτι ευρίσκετο όχι έντός δάσους, άλλ' εις

τάς πλέον ἐπουρανίους νεφέλας, πλησίον πλάσμα-
τος φανταστικοῦ.

Ὁ Σαίξπηρ ἐν τῇ Ροζαλίνδᾳ του λέγει ὅτι κοινὰ
τῶν ἐρωτευμένων χαρακτηριστικά εἶνε: παρειαί πί-
πτουσαι, ὀφθαλμοὶ κεκομμένοι διὰ κυανοῦ κύκλου,
πνεῦμα ἀφρημένον, γενειάς ἐν ἀταξία, περιβολή
ἀτημέλητος καὶ παντελῆς ἀδιαφορία πρὸς τὰ πάντα.

Ὁ Ἐδμόνδος δὲν παρειαί μὲν τοιαῦτα συμπτώ-
ματα, ἀλλὰ ὅπως ὁ ἐρωτευμένος Ρολάνδος ἐφθειρεν
ὄλα τὰ δένδρα ἵνα σκαλίξῃ ἐπὶ τῶν φλοιῶν αὐτῶν
τὸ ὄνομα τῆς Ροζαλίνας, οὕτω καὶ ὁ Ἐδμόνδος
ἀπόλωσε ποσότητα χάρτου, ὑφάσματος καὶ χρωμά-
των, ἵνα ἐξυμνή τὴν ἀγαπητὴν του εἰς κακοὺς στί-
χους καὶ τὴν ζωγραφίαν χωρὶς ποτὲ νὰ ἐπιτυ-
χάνῃ εἰκόνα ὁμοίαν πρὸς ἐκείνην ἣτις ἦτο ἐντετυ-
πωμένη ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀφ' ἐτέρου
ἐξέπεμπεν ἐκ διαλειμμάτων βαθεῖς στεναγμούς, ὁ
γρηαῖος χρυσοχόος ἐμάντευσεν εὐθὺς τὴν κατάστα-
σιν τοῦ νεαροῦ του φίλου. Εἰς τὴν πρώτην ἐρώτησιν
ἦν τῷ ἀπύθουεν, ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἐδίστασε ν' ἀνέλθῃ
δι' αὐτὸν τὴν καρδίαν του.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Λεονάρδος, μὴ σκέπτησαι
ποσῶς περὶ αὐτῆς! Δὲν σοὶ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ
τρέφῃς ἔρωτα πρὸς μίαν νύμφην; ἢ Ἄλβερτίνα μετ'
οὐ πολὺ θὰ γίνῃ ἡ νύμφη τοῦ γραμματέως Τοῦσμᾶν.

Ἡ φοικτὴ αὕτη εἰδήσις περιήγαγε τὸν Ἐδμόνδον
εἰς σφοδρὰν ἀπελπισίαν. Ὁ Λεονάρδος, περιμείνας
μετ' ἀταραξίας τὸ πέρας τοῦ παροξυσμοῦ του, ἠρώ-
τησεν αὐτὸν κατόπιν ἂν ἐσκόπευε σοβαρῶς νὰ νυμ-
φευθῇ τὴν Ἄλβερτίαν. Ὁ Ἐδμόνδος ἐπεθεβαίω-
σεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ μόνος του πόθος, ἐξορκίζων συν-
ῆμα τὸν γρηαῖόν του φίλον νὰ τὸν συνδράμῃ πάσῃ
δυνάμει ὅπως ἀπομακρύνωσι τὸν γραμματέα.

Ὁ χρυσοχόος ἀπεκρίθη ὅτι λίαν φυσικὸν τῷ ἐφαί-
νετο ὁ ἔρωσ ἐνὸς καλλιτέχνου, ἀλλ' ὄχι καὶ αἱ περὶ
γάμων σκέψεις αὐτοῦ. Οὕτω καὶ ὁ νέος Στερνθά-
δος οὐδέποτε συνέλαβεν ἀπόφασιν περὶ γάμου. Ἡ
σκέψις αὕτη ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν Ἐδμόνδον,
ὅστις ἐτέρπετο συχνάκις ν' ἀναγινώσκῃ τὸν Στερ-
νθάδον τοῦ Τικ, καὶ ὅστις εὐχαρίστως θὰ ἔσπεργε
νὰ καταστῇ ὁ ἥρωσ αὐτῆς τῆς μυθιστορίας. Ἄλλ' ἢ
ὄψις του ἔλαβεν ἔκφρασιν θλίψεως, καὶ ἠσθάνθη
αἴφνης ἐαυτὸν κυριευθέντα ὑπὸ ἀκατανίκητου με-
λαγχολίας.

— Καλὰ λοιπὸν, ὅπως καὶ ἂν συμβῇ τὸ πρᾶγμα,
θὰ σὲ ἀπαλλάξω τοῦ ἀντιπάλου σου καὶ θὰ κατορ-
θῶσιν νὰ εἰσχωρήσῃς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συμβούλου,
ὅπου θὰ προσπαθήσῃς νὰ πλησιάσῃς πρὸς τὴν Ἄλ-
βερτίαν. Αἱ κατὰ τοῦ Τοῦσμᾶν ἐνέργειαι μου δὲν
δύνανται ν' ἀρχίσωσιν εἰμὴ ἀπὸ τῆς νυκτὸς τῆς ἰση-
μερίας.

Εἶδομεν τίνι τρόπῳ ὁ χρυσοχόος ἤρχισε τὰς πρὸς
ἀπομάκρυνσιν τοῦ γραμματέως τοῦ σφραγιδοφυλα-
κείου ἐνεργείας του.

Κεφάλαιον τρίτον.

Ἐξ ὅσων γνωρίζεις, φίλτατε ἀναγνώστα, περὶ τοῦ
γραμματέως τοῦ σφραγιδοφυλακείου Τοῦσμᾶν, δύ-

νασαι κάλλιστα νὰ σχηματίσῃς κατὰ νοῦν τὴν εἰ-
κόνα αὐτοῦ τε καὶ τῶν τρόπων του. Προσθέτω ἤδη
εἰς συμπλήρωσιν τῆς εἰκόνας, ὅτι ἦτο μικρόσωμος,
φαλακρὸς καὶ στρογγύλος, ἐν γένει δὲ ἦτο ὀλίγον τι
γελοῖος. Ὁ ἐπενδύτης του ἦτο κατὰ τὸν παλαιὸν
συρμὸν κεκομμένος, ἔχων τὰς πτυχὰς καθ' ὑπερβο-
λὴν μακρὰς, τὸ ἐσωκάρδιον ἦτο ἐπίσης μακρὸν, ἢ
περισκελὶς πλατεῖα καὶ τὰ ὑποδήματα ἐκρότου ὡς
ἐμβάδας ἐργάτου καὶ ἐνῶ ἐβάδιζεν, αἱ πτυχὰι τοῦ
ἐπενδύτου συρόμεναι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐκυμάτιζον εἰς
τὸν ἄερα ὡς πτέρυγες, διότι ὁ καλὸς ἡμῶν γραμ-
ματεὺς περιεπάτει ὄχι διὰ βήματος κανονικοῦ ἀλλὰ
τρέχων καὶ πηδῶν. Μεθ' ὅλον ὅμως τὸ κωμικόν του,
διετιθετό τις εὐνοϊκῶς ὑπὲρ αὐτοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἐπι-
τῶν χειλέων του πλανωμένου πάντοτε ἀγαθοῦ μει-
διάματος, καὶ τὸν ἠγάπων ὅσον καὶ ἐγγέλων διὰ τὸ
βάδισμά του καὶ τὴν ἀδεξιότητα αὐτοῦ ἐν μέσῳ
κόσμου. Τὸ μόνον τὸν πᾶθος ἦτο ἡ ἀνάγνωσις, καὶ
ἐξερχόμενος εἶχε πάντοτε τὰ θυλάκιά του πλήρη βι-
βλίων ἀνεγίνωσκεν εἰς οἰονδήποτε μέρος εὐρίσκειτο,
εἴτε ἐν περιπάτῳ, εἴτε ἐν ἐκκλησίᾳ, ἢ τοῖς καφενεί-
οις ἀνεγίνωσκεν ἀνεξετάστως πᾶν ὅ,τι εὐρίσκειν, ἤρ-
κει μόνον τοῦτο ν' ἀνεφέρετο εἰς τοὺς ἀρχαίους χρό-
νους, διότι ἀποστρέφετο τοὺς νεωτερισμούς. Οὕτω,
ἐνῶ σήμερον ἐβλεπέ τις αὐτὸν ἀναγινώσκοντα ἐν
τῷ καφενεῖῳ ἀλγεβραν, τὴν ἐπαύριον τὸν εὐρίσκει
κρατοῦντα εἰς χεῖρας τὸν κανονισμὸν τοῦ ἵππικοῦ
τοῦ Φρειδερίκου Γουλιέλμου Αου, καὶ κατόπιν τὸ
θαυμάσιον ἔργον τὸ ἐπιγραφόμενον: «Ἐνθα ὁ Κι-
κέρων ἐκ δύο του λόγων ἀποδεικνύεται μέγας φλύ-
αρος καὶ τῶν πάντων ἐπικριτὴς», 1720. Ὁ Τοῦσμᾶν
ἦτο πεποικισμένος διὰ θαυμαστοῦ μνημονικοῦ
συνείθιζε νὰ λαμβάνῃ σημειώσεις ἐκ τῶν ἀναγινω-
σκομένων βιβλίων, εἴτα ἐπανελάμβανεν ἀπαξ τὴν
ἀνάγνωσιν αὐτῶν τῶν σημειώσεων, καὶ ἐκτότε οὐδέ-
ποτε πλέον τὰς ἐλησμένους. Κατέστη οὕτω εἰς πο-
λυτάτωρ, μίαν ζῶσα ἐγκυκλοπαιδεία, ἢ ἀπεφύλλιζε
τις ὁσάκις ἐλάμβανεν ἀνάγκην πληροφορίας τινὸς
ἱστορικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς. Ἐὰν δὲ συνέβαινε νὰ
μὴ δύναται νὰ δώσῃ εὐθὺς τὴν ζητηθεῖσαν πληρο-
φορίαν, ἔσπευδε νὰ ἐρευνήσῃ εἰς ὅλας τὰς βιβλιο-
θήκας ἕως οὗ εὐρίσκειν αὐτήν, ὅποτε προσήρχετο πε-
ριχαρῆς ἵνα τὴν ἀνακοινώσῃ. Εἶχε δὲ καὶ τὴν ἀξιο-
σημείωτον ταύτην ιδιότητα τοῦ ν' ἀκούῃ πᾶν ὅ,τι
ἐλέγετο περὶ αὐτὸν ἐνῶ ταῦτοχρόνως ἦτο ὄλιγος βε-
βουθισμένος εἰς τὴν μελέτην του, πολλάκις μάλιστα
ἀκούων ὀρθὴν τινα παρατήρησιν, ἀνεμινύετο καὶ αὐ-
τὸς εἰς τὴν συζήτησιν· ἐὰν δὲ ἤκουε λέξιν τινὰ
πνευματώδη, τὴν ἐπεδοκίμαζε γελῶν παταγωδῶς,
χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἐγειρῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τοῦ
βιβλίου.

Ὁ σύμβουλος Φοσβίνκελ καὶ ὁ γραμματεὺς ὑπῆρ-
ξαν ποτε συμμαθηταί, καὶ ἐκτότε χρονολογεῖται ἡ
στενὴ των φιλία. Ὁ Τοῦσμᾶν ἐβλεπε κατ' ὀλίγον
ἠλικιωμένην τὴν Ἄλβερτίαν, καὶ ὅτε αὕτη εἰσῆλ-
θεν εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος, τῇ ἐκόμισε κομψὴν ἀν-
θοδέσμη, φιλῶν ταῦτοχρόνως τὴν χεῖρά της μετὰ
λεπτότητος τρόπων ἦν οὐδὲ κἂν θὰ περιεμένε τις
ἐξ αὐτοῦ. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ σύμβουλος

συνέλαβε τὴν σκέψιν νὰ δώσῃ τὴν Ἄλβερτίαν ὡς
σύζυγον πρὸς τὸν ἀρχαῖόν του συμμαθητὴν, ἰλιπίζων
ὅτι ὁ Τοῦσμᾶν θὰ ἤρκειτο εἰς προῖκα μετρίαν καὶ
οὕτω, ὅτε ἡ Ἄλβερτίνα ἐφθασεν εἰς τὸ δέκατον
ὄγδοον τῆς ἡλικίας τῆς ἔτος, ὁ πατὴρ ἀπεκάλυψε
πρὸς τὸν γραμματέα τὸ σχέδιόν του, ὅπερ εἶχε τη-
ρήσει ἕως τότε μυστικόν. Ἡ ἀποκάλυψις αὕτη κατε-
πτόησε τὸν Τοῦσμᾶν· οὐδὲ νὰ σκεφθῇ ἐτόλμα ὅτι
ἐμελλε νὰ συνάψῃ γάμον, καὶ μάλιστα μετὰ νεάνι-
δος ὠραίας. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν τούτοις ἤρχισε
νὰ ἐξοικειῶται, καὶ τέλος ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του
τυρποληθεῖσαν ἐξ ἔρωτος, ὅποτε ἡμέραν τινὰ κατ'
ἐντολήν τοῦ πατρὸς τῆς ἡ Ἄλβερτίνα τῷ προσέφερε
βαλάντιον κεντημένον ὑπ' ἐκείνης τῆς ἰδίας. Τότε
ἐδήλωσε καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν σύμβουλον ὅτι ἀπεφά-
σισε νὰ νυμφευθῇ ὁ πατὴρ εὐθὺς τὸν περιεπτύχθη
ἀποκαλῶν αὐτὸν γαμβρόν του, καὶ ἐκτότε ὁ καλὸς
Τοῦσμᾶν ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ μέλλων σύζυγος τῆς Ἄλ-
βερτίνας, ἐν ᾧ ἐν τούτοις ἡ νεάνις οὐδὲ λέξιν ἤκου-
σεν ἐξ ὅλων τούτων καὶ οὐδεμίαν εἶχε γνῶσιν τῶν
διατρεχόντων.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἐσπέρας καθ' ἣν ἔλαβε χώραν τὸ
συμβάν τῆς δημαρχίας καὶ τῆς πλατείας Ἀλεξάν-
δρου, ὁ γραμματεὺς εἰσῆλθε παρὰ τῷ φίλῳ του ὠ-
χρὸς καὶ καταβεβλημένος. Ὁ σύμβουλος εἰς ἄκρον
ἔσπερα ἦν διὰ τόσον προῖκον ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου
του, ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ὁποίου εἶδεν ἐξωγρα-
φημένην τὴν ἠθικὴν ταραχὴν αὐτοῦ.

— Ἀγαπητέ μοι γραμματεῦ, ἀνέκραξε, πόθεν
ἐρχεσαι λοιπὸν; Διατί εἶσαι τόσον ἐξηγριωμένος;
Τί σοὶ συνέβη. (Ἀκολουθεῖ)

ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΑ

(Διήγημα.)

Ἐὰν ὁ μακροτίτης πετεινὸς τοῦ μπάριμπα Λόντου ἢ
φεύγῃ ἀπὸ τὴν ἐνομοταξίαν τῶν πτηνῶν καὶ εἰς τὴν
τάξιν τῶν Ἀλεκτοροειδῶν, τοῦτο νομίζομεν πολὺ ὀλίγον
ἐνδιαφέρει τὸν ἀναγνώστην. Καὶ δικαίως, διότι δὲν θὰ
ζητήσῃ ἵνα διὰ τῆς παρουσίας ἡμῶν διηγήσεως διδαχθῇ
ἐπιστημονικῶς περὶ ξηροβατικῶν καὶ στεγανοπόδων.

Πραγματέμποντες λοιπὸν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ μάθωσι
πλείονα περὶ τῆς ἐνομοταξίας τῶν πτηνῶν, εἰς τὴν ζω-
λογίαν τοῦ κ. Φαρᾶ, ἀρχόμεθα τῆς διηγήσεως, αἰτοῦν-
τες ταπεινῶς συγγνώμην παρὰ τῶν ἀναγνώστων, διότι ἐ-
λάβομεν τὸν ἥρωα τῆς ἱστορίας ἐκ τοῦ ὀρνιθῶνος.

Μικρὸς, ἦτο ὁ κομψότερος ἀλεκτοροειδὸς τῆς συνοι-
κίας: «πετειναράκι μὲ τὰ οὐλά του» κατὰ τὸ λέγειν τοῦ
Μπάριμπα Λόντου, ὅστις ἂν καὶ εἴσει ψεῦδος, ὡς πρὸς
τοῦτο ὅμως ἔλεγε τὴν καθάραν ἀλήθειαν. Ἦτο πῶς ἰσ-
χυρὸς, ἀλλ' εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς ὠφελετο ἡ ὠραιότης του.
Πάλλευκος, μὲ κρᾶνος ἐξέρυθρον, οὐδέποτε εἶχεν ἐξελ-
θεῖ πέραν τῆς αὐλῆς ἐν ἣ εἶδε τὸ φῶς. Ἠεῦρενὰ κρατῆ
ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν, καθὼς καὶ τὴν θέσιν του· καὶ δὲν
ἦτο ἀσχημὸς. Ἀπὸ ράμφους εἰς ράμφος εἶχεν περισωθῆ
εἰς τοὺς ὀρνιθῶνας τῆς Πλάκας αἱ παραδόσεις τῆς οἰκο-
γενείας του. Πολλὰ ἀλεκτοροειδῶν, καὶ πλείστοι πετεινοί,
μάρμακα καὶ πάπποι τοῦ Λεβέντη (οὕτω τὸν ἔκαπτιον ἢ
κ. Θωμαῆ, ἢ σύζυγος τοῦ μπάριμπα Λόντου,) εἶχεν προ-
τεντηθῆ ἑλακτύτωμα εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτήτως κτλ.

ἀπεκδύμενοι τῶν πτερῶν καὶ ριπτόμενοι μεθ' ἠρωϊκῆς
αὐταπαρνήσεως εἰς τὸ γχιουδέτσι καὶ εἰτα εἰς τὸν ροῦρ-
νον, ὅπως δὲν ἐξήρχοντο πλέον ἢ διὰ νὰ μεταβῶσιν
εἰς τοὺς στομάχους. Ἀγνωστοῦμεν τὴν ἀνδραγαθήματα ἐ-
πραξαν οἱ Γάλλοι πετεινοί, ἵνα ἀξιοθῶσι τῆς ὑψίστης
τιμῆς τοῦ νὰ κοσμήσωσι διὰ τῆς μορφῆς των τὰς Γαλ-
λικὰς σημαίας, κατὰ τὴν πρώτην ἐπανástασιν καὶ μέχρι
τοῦ 1830. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν, ὅτι μεθ' ὅλας αὐ-
τῶν τὰς θυσίας οἱ ἡμέτεροι πετεινοὶ δὲν ἐτιμήθησαν ὡς
ἐκαίνοι, καὶ παράδειγμα ἔστω ὁ Λεβέντης τοῦ μπάρι-
μπα Λόντου ὅστις με ὅλον τὸ ἐνδοξον παρελθόν τῆς ὀρ-
νιθογενείας του καὶ τὰ ἀνεκτίμητά του προσόντα, ἦν κα-
ταβεδικασμένος νὰ διέρχηται τὸν βίον του ἐντὸς ρυπαροῦ
ὀρνιθῶνος.

Ἰκανοποιεῖτο ὅμως ἀρκετὰ διὰ τοῦτο· εἶχε τὴν σπα-
νίαν τύχην νὰ ἦνε ὁ μόνος κύριος τοῦ ὠραιότερου χα-
ρμιῶν ὀρνιθῶν τοῦ ὑπάρχοντος ἀπὸ Ἀκροπόλεως μέχρι
Θησείου. Καὶ αὐτὸς ὁ μέγας ἀλέκτωρ Τσελεπή, ὅστις
ἔζη ἰδιωτεύων εἰς τὸν ὀρνιθῶνα του, ἀφοῦ εἶδε περὶ ὅσας
ἀνά μίαν ὑπὸ τὴν φονικὴν μάχαιραν τῆς μαγειρίσσης
καὶ τὰς δεκαεπτὰ νύμφας του, δὲν ἀπηξίου νὰ ἐπισκέ-
πηται κρῶρα τὸν οἶκον τοῦ μπάριμπα Λόντου, καὶ νὰ
διέρχηται ἐκεῖ εὐαρέστους στιγμὰς λησμονῶν τὴν χη-
ρεῖάν του, ὡς διέειδον αἱ γείτονες κκαὶ ὀρνιθεῖς, προ-
σθέτουσαι ὅτι «ὁ Λεβέντης ἔκανε τὰ κλειστὰ μάτια,
φοβούμενος τὰ νύχια τοῦ Τσελεπή.» Ἄλλ' αὐτὰ ἦσαν
καθάραι συκοφαντίαι, καὶ ἰδοὺ διατί. Εἰς τὸ βασιλεῖον
τῶν ὀρνιθῶν ἡ φρασίς, «ἡ πλληκὴ κίττα ἔχει τὸ
ζουμί», εἶνε ὅλιγος διόλου ἀγνωστός. Οἱ πετεινοὶ οὐδ'
ἐνὸς κἂν βλέμματος κρῖνουσιν ἀξίας τὰς γηραλέας ὀρ-
νιθας, ἀποδιώκοντες αὐτὰς σκληρῶς ὅταν λάδωσι τὴν
τόλμην νὰ τοὺς πλησιάσωσιν. Ὁ Λεβέντης λοιπὸν ἠκο-
λοῦθε τὸν κοινὸν κανόνα, τρεῖς δὲ ὀρνιθες τεθεῖσαι ἀπὸ
πολλοῦ εἰς διαθεσιμότητα, ἐξεδιόκοντο αὐτὸν με τὰς
τοιούτας βδελυρὰς συκοφαντίας. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἐ-
κρίθη ἀναγκαῖα ἵνα μὴ ἀναγνώστης παρεξηγήσῃ τὴν
ἠθικὴν τοῦ ἀτυχοῦς ἡμῶν ἥρωος, ὅστις καθ' ἑκάστην
πρωίαν με τόσον ἀμίμητον ἀριστοκρατικὴν ἀδρότητα ὑπέ-
κραζε καλῶν τὰς νύμφας του εἰς τὴν κριθήν.

Δὲν εἶνε εὐχάριστον δι' ἕνα οἶκον, λέγει γαλλικόν
τι λόγιον, ὁ σύζυγος νὰ σιωπᾷ καὶ ἡ σύζυγος νὰ ψάλλῃ.

Αὐτὸ ἀκριβῶς συνέβαινε εἰς οἰκίαν γείτονος ἀλε-
κτρονοφίλου. Πειτεινὸς τις ἐπαγγελλλόμενος τὸν ἱστορι-
κόν, ἔσχε τὴν ἀτυχίαν νὰ συναντήσῃ τὴν τύχην του με-
τὰ νεαρῶν ὀρνιθῶν οὐδέλλως φρονιζούσης διὰ τὰ φιλο-
σοφικὰ ἀξιώματα τοῦ συζύγου τῆς, ὅστις βεβουθισμένος
ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέρας εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστο-
ρίας «τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων ἀλεκτόρων» ἐδέχετο
εὐχαρίστως τὰς ἐπισκέψεις τοῦ Λεβέντη, ὃν προ-
σεπάθει νὰ διδάξῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ γένους του. Σὺν
τοῖς ἄλλοις δὲν ἔπαυε νὰ τῷ ἀναφέρῃ τὰς τιμὰς ἃς οἱ
πετεινοὶ ἐλάμβανον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, παρ' οἷς
ἐθεωροῦντο ὡς ἱερά κτηνὰ διαδιδάχοντα τὰς θελήσεις
τῶν Θεῶν, ἐν ᾧ συνάμα ἀνευ τῆς γνώμης αὐτῶν οὐδὲν
ἀπεραχέετο εἴτε εἰς τὴν Σύγκλητον εἴτε εἰς τὸν στρα-
τὸν, καὶ τόσα ἄλλα πλὴν αὐτῶν.

Ὁ Λεβέντης, προσποιούμενος προσοχὴν εἰς τὰς δι-
δαχὰς του, δὲν ἐσκέπτετο κατὰ βάθος ἢ πῶς νὰ τῷ ἀρ-
πάσῃ τὴν σύζυγόν του· καὶ μίαν ἡμέραν, φεῦ! ἐνῶ ὁ
ταλιπώρος ἱστορικὸς ἀνέφερε μετὰ στόμφου εἰς λογίαν
ὀρνιθὰ τὸ δίστιχον τοῦ Βορείου:

des Grecs et des Romains autrefois révé-
le coq, était des Dieux l'interpèle sacré,

ἐκαίθη τὸν ἔρωτά μετὰ πικρίας.

— Λοιπὸν τὴν νύκτα ἔφυγε ;
 — Ναι πραγματικῶς, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, οἱ ἀρχαῖοι ἐθυσίαζον τοὺς πετεινοὺς εἰς τὴν θεάν Νύκτα.
 — Δὲν σοὺ λέγω γι' αὐτὸ, εὐλογημένα, μόνο γιὰ τὴν γυναῖκα σου ποὺ τῶσρῆψε χθὲς τὴν νύκτα μ' ἐκείνον τὸν προκομμένο τὸν Λεβέντη.

Ὁ κλεινὸς ἱστορικὸς μετέθε εὐθὺς εἰς τὸν ὀρνιθῶνα του, καὶ πεισθεῖς ἐκεῖ ἰδίως ὁρμακοὶ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων τῆς λογίας του φίλης, ἔκλαυσεν ἐπὶ πολὺ.

Ὅτε δὲ μετ' ὀλίγον συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἐζήτησε παρηγορίαν ἐν τῇ ἀναγνώσει φιλοσοφικῶν τινῶν ρητῶν, καὶ... μετέθε ἀθορύβως εἰς τὴν τάξιν τῶν κερατφόρων.

Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος τρὶς ἠνῆθη τὸν Ἰησοῦν πρὶν ὁ ἀλέκτωρ φωνῆσαι. Ὁ δὲ ἱεραρολογιώτατος διάκονος Ἀνθίμος Σουγιάδακης τρὶς ἐπίσης ἠνοῖξε καὶ ἐκλείσει τὸ Κυριακὸδρόμιον ἀφοῦ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώνησε ἴσως τὰ ἐξερχόμενα διάτορα κκακρίσματα τῷ ἐσύγχισαν τὰς ἰδέας του. Ἀδυνατῶν νὰ ἐξκκολουθῆται τὴν μελέτην του, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ, ἀνάψας σιγάρον, προσήλωσε τὸ βλέμμα εἰς τὴν ἀπέναντι αὐλήν.

Ἡ αὐλὴ καὶ οἱ ὀρνιθῶνες ἦσαν ἀνάστατοι ἐν μέσῳ περιδεῶν ὀρνιθῶν ὁ ταλαίπωρος Λεβέντης ἴστατο ἀντιμέτωπος πρὸς πετεινὸν ἠρακλείων διαστάσεων, χωρικὸν βεβαίως, ὅστις εὐρῶν εὐμορφῶν τὴν παρὰ τὸν Λεβέντην ἱσταμένην δραπέτιδα σύζυγον, καὶ ὅπως ἀγνοῶν τὴν ἐντολήν «οὐκ ἐπιθυμήσεις τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου» ἀξέστος καὶ ἀμφιβόλου ἠθικῆς, ἀφοῦ ἐκόρεσε τὴν πείναν του δι' ἀφθόνου κριθῆς, ἐπέπεσε διὰ τοῦ ράμφους καὶ τῶν ὀνύχων κατὰ τοῦ Λεβέντη, τρέμοντος ἐκ φόβου. Ἡ ἀλεκτρονομαχία ἦτο μέχρι θανάτου· βραβεῖον δὲ ἐπίζηλον ἐπεφυλάσσετο τῷ νικητῇ ἢ δραπέτις πετερόχρυσος ὄρνις, ἢ σύζυγος τοῦ ἱστορικοῦ.

Ἡ πᾶλη προφανῶς ἦτο ἄνισος· τοῦτο ἔδλεπε καὶ ὁ διάκονος ἐκ τοῦ παραθύρου ὅστις, ἀφοῦ ἐπὶ μικρὸν ἐδοσάνισε τὸν νοῦν του, πηρέαλε τὸν Λεβέντην πρὸς τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν ἐχθρὸν του πρὸς τὸν Γολιάθ, μόνη δὲ ἡ σφενδόνη ὑπελείπετο ὅπως ὁ παραλληλισμὸς ἀποθῆ πλήρης.

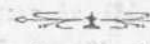
Μετὰ πεισματικῶδῃ διὰ τοῦ ράμφους πάλην, ὁ Λεβέντης ἠναγκάσθη ν' ἀφήσῃ τὸ πεδίον τῆς μάχης φέρων τρεῖς κειρίους πληγὰς εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ κατεμαδημένως, ἐνῶ τὸ αἷμα του ρέον ἀφθόνως τὸν εἶχε ὅλον μεταβάλλει εἰς ἐρυθροῦν. Μόλις κατόρθωσε νὰ συρθῆ ὑποκράζων ἐκ τοῦ πόνου μέχρι τοῦ ὀρνιθῶνος, καὶ τίς, θὰ τὸ πιστεύσῃ ; καὶ καμμίαι ἐκ τῶν πολλῶν συζύγων δὲν ἔλαβε τὸν κόπον νὰ τοῦ κλείσῃ τοὺλάχιστον τοὺς ὀφθαλμοὺς· μία μάλιστα εὐνοουμένη του, ἥτις ἐκ τοῦ τρόμου εἶχε καταφύγει ἐκεῖ, ἰδοῦσα τὴν οἰκτρὰν αὐτοῦ κατάστασιν, ἐτραπέθη εὐθὺς εἰς φυγὴν, ἀποβαλοῦσα καὶ ἐν ὄνι. Εἰς ὅλας βλέπετε, τὰς τάξεις τῶν ζώων συμδαίνουσι τὰ αὐτὰ. Οὕτω ἐγκαταλελειμμένος ὁ Λεβέντης ἔπνεε τὰ λοιπίδια μὴ ἀφίανον οὐδὲ φωνὴν παραπόνου. Μένον δὲ ὅταν εἶδε τὴν πετερόχρυσον δραπέτιδα πλησιάζουσαν πρῶτην τὸν νικητὴν ἀλέκτορα ἵνα τὸν συγχαρῆ, θαυρῶν ἐκ λύπης κατηράσθη αὐτὴν νὰ μαδηθῆ ζῶσα, καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

Τὰ λοιπὰ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν, ὡς ἐπίσης δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς καὶ ἡ συγκίνησις τοῦ διακόνου ὅστις, κλείων τὸ παράθυρον ἠσθάνετο τύψεις συνειδήτος διότι δὲν προέλαβε τὴν γενομένην αἵματοχυσίαν.

Περατοῦντες ἤδη τὴν ὀρνιθολογίαν, κρῖνομεν καλὸν νὰ διώσωμεν ὀλίγας ἐξηγήσεις δι' ἐκείνους τῶν ἀναγνωστῶν οἵτινες ἴσως μᾶς ἐπέκρινον ἐπὶ ἀσυνεπείᾳ, ὡς ἀναμίξαντας ἐντὸς τοῦ ὀρνιθολογικοῦ κύκλου καὶ πρόσωπα ἄνευ πτερῶν. Κατ' ἐπιπολὴν ἐξεταζόμενον τὸ πρᾶγμα φαίνεται οὕτως ἔχον, ἐνῶ κατὰ βάθος ἡ οὐσία καὶ ἡ

ὑπόστασις ἔμεινον ἢ αὐτὴ, τοῦ Μπαρμπα-Λόντου ἔχοντος ὡς γνήσιον ἐπώνυμον τὸ Κοσοπούλης, τῆς δὲ συζύγου του κκαλουμένης πάντοτε ὑπ' αὐτοῦ ἐν στιγμαῖς ὑπερτίτων ἐρωτικῶν διαχύσεων « πουλαδίτσας ».

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν διάκονον, αὐτὸς πάλιν ἐκκλείετο ὑπὸ τῶν συμφοιτητῶν τοῦ Πετεινομυαλοῦ, ἐπὶ τὸ κκασιώτερον. Α. Χ. Δ.

Τὸ κατωτέρω ποίημα, σταλὲν ἡμῖν ἐκ Καρῶν τῆς Κορσικῆς, παρέχομεν σήμερον τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὡς δῆγμα τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἄτινα πληροῦσι τὰς καρδίας τῶν ἐν τῇ ξένῃ Ἑλλήνων.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ ΣΟΦΙΑ

Εἶχαμε ἓνα βασιλῆα, τὸν λέγαυ Κωνσταντῖνο·
 Ἦταν λεβέντης ὁμορφος, καὶ ἄξιο παληκαρι.
 Στὴν Πόλι δὲν ἐλόγιαζες ἄλλοις σὺν ἐκεῖνο
 Νᾶχη τοῦ κόσμου τάχαθῃ καὶ τοῦ Θεοῦ τῆ χαρι.
 Ἦταν κκακαρι τῶν Ρωμηῶν καὶ τῶν ἐχθρῶν τρομαρα,
 Τὸ χέρι τ' πέταγε φωτία, τὸ πόδι του ἀνταρα.

Εἶχαμε καὶ βασίλισσα, τὴν λέγαυε Σοφία.
 Ἦταν ἐλπίδα τῶν πιστῶν, χαρὰ, παρηγορία,
 Δέξῃ τῆς Πέλης καὶ τιμῆ. Τὴν ἔκαμαν Ἀγία.
 Κ' εἰς τόνομα τῆς ἔχρισαν μεγαλῆ Ἐκκλησία.
 Τὴν προσκυνοῦσαν οἱ Ρωμηοὶ οἱ ξένοι τὴν ζηλεύον·
 Φραγκοὶ καὶ Τούρκοι μέγαρδία καὶ πόθον τὴν γυρεύον.

Μία ἡμέρα θέλησ' ὁ Θεὸς τὴν Πόλη νὰ μᾶς παρη.
 Ὅ,τι θελήσῃ ὁ Θεὸς, ποτὲ δὲν μορογαρεῖ,
 Στέλνει ἀμέτρητη Τουρκία, τὴν Πόλην τριγυρίζει,
 Κκαίει τῆς πόρτες τάρμενα, τοὺς πύργους τηκερημνηζει
 Ἦτανε θέλημα Θεοῦ ὁ Τούρκος νὰ μᾶς παρη
 Καὶ ὅ,τι κκαμνεῖ ὁ Θεὸς, ἄς τόγοιμε γιὰ χαρι.

Μέσ' ὃ τοῦ πολέμου τὸν κκαπνὸ, μέσα σ' τρικυμία
 Σκοτώθηκε ὁ βασιλῆας, σκαλαβόθηκ' ἡ Σοφία...
 Ὁ Τούρκος ἐβασίλευσεν, ἐπαρθηκε ἡ Πόλη
 Καὶ οἱ Ρωμηοὶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐκαορτίσθησαν ὄλοι.
 Μὲ ὅπου κ' ἂν εὐρέθηκεν ἀπ' τὸν κκαπρὸ ἐκεῖνο
 Κκαθε Ρωμηὸς, νειρεύεταῖ Σοφία καὶ Κωνσταντῖνο.

Τὴ ἡμέρα ποῦ γεννήθηκε ὁ νέος Κωνσταντῖνος,
 Τοῦ Γεωργίου τὸ παιδί, τῆς Ὀλγας τὸ βλασταρι,
 Ὅλ' οἱ Ρωμηοὶ φωνάζανε : Ἐκεῖνος εἶν' Ἐκεῖνος !
 Ἐκεῖνος ποῦ τὴν Πέλη μᾶς μετ' ἡ Σοφία θὰ παρη.
 Ὅλοι παρακαλοῦσαμε ἀπ' τὸν κκαπρὸ ἐκεῖνο
 Καὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἔστειλε τὸν νέο Κωνσταντῖνο.

Θεὲ μου, τί κκαρολόγητες ! Θεὲ, τί εὐτυχία !...
 Ὁ Κωνσταντῖνος, λέγοντα, θὰ παρη τῇ Σοφία.
 — Λοιπὸν, Σοφία θᾶχῳμα, μαζὶ καὶ Κωνσταντῖνο,
 Καὶ ὁ Θεὸς ἐπλήρωσε τὸν πόθο μᾶς ἐκεῖνο ;

Ἄμποτε νὰ τὸν ἐλέπαμε αὐτὸν μετ' ἡ Σοφία
 Στεφανία νὰ τοὺς βαλοῦνε μέσ' τὴν Ἀγία Σοφία
 Ν. Β. Στεφανόπουλος (Κομνηνός).

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον ἀναγνώσατε τὰ :
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ι. Γ. Τσακασιάνου. Δ ᾶ ρ ο Π ρ ω τ ο χ ρ ο ν ι ᾶ τ ι ο
 ο. Συλλογὴ ποιημάτων. Ἀθήναι, 1888 Τιμᾶται φρ. 48